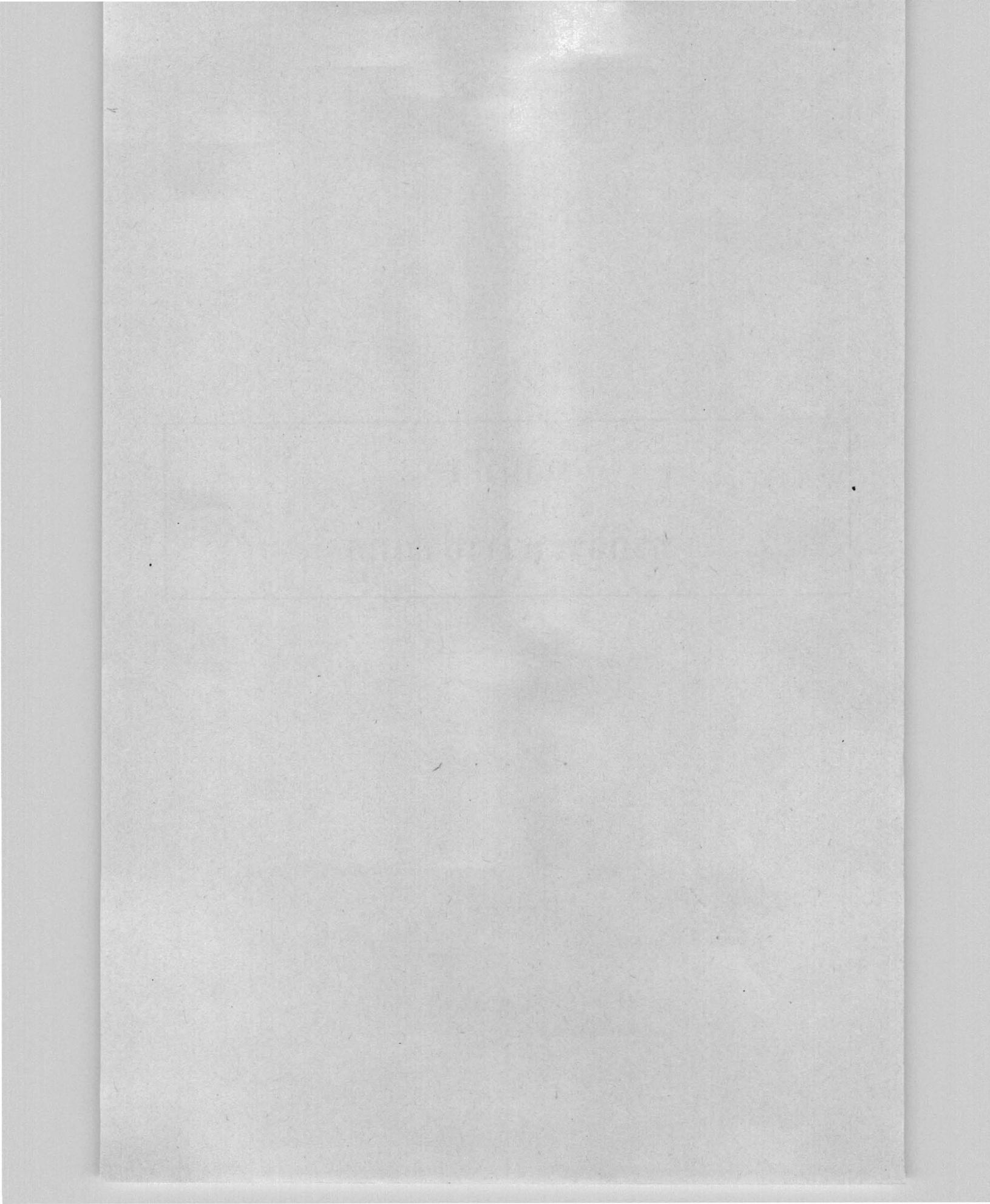

ตอนที่ 1

ธุรกิจระหว่างประเทศ

บทที่ 1

เศรษฐกิจไทยและธุรกิจระหว่างประเทศ

เด็กคงเรื่อง

เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม โครงสร้างสินค้าออกและสินค้านำเข้าของประเทศไทย
การค้าระหว่างประเทศ วิเทศน์กิจและการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ

สาระสำคัญ

1. เศรษฐศาสตร์มนุษย์
2. เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม
3. โครงสร้างสินค้าออกของประเทศไทย
4. โครงสร้างสินค้านำเข้าของประเทศไทย
5. การค้าระหว่างประเทศ
 - 5.1 การค้าไทยกับกลุ่มอาเซียน
 - 5.2 การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอาเซียน
 - 5.3 การค้าไทยกับสหภาพยุโรป
 - 5.4 การค้าไทยกับการค้าเสรีอเมริกาเหนือ
 - 5.5 การค้าไทยกับกลุ่มอาเซียน
 - 5.6 การค้าไทยกับประเทศไทยหรือแมริคิว
 - 5.7 การค้าไทยกับประเทศไทยญี่ปุ่น
 - 5.8 วิเทศน์กิจ
 - 5.9 การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้ทราบภาวะเศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม
2. มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างสินค้าออกและสินค้าเข้าของประเทศไทย
3. เพื่อให้มีความรู้เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศกับกลุ่มการค้าต่างๆ เช่น เอเปค เอกชน การค้าเสรีอาเซียน สนgapยูโรป กลุ่มการค้าเสรีอเมริกาเนื้อ กลุ่มอาเซนและประเทศไทยคู่สำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น นอกจากนี้ให้ความรู้เกี่ยวกับวิเทศน์และทำการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ

ความนำ

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicator) เป็นข้อมูลสถิติเศรษฐศาสตร์มหภาค วิเคราะห์อัตราการขยายตัวเศรษฐกิจและกิจกรรมด้านเศรษฐกิจ ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) เป็นเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจที่สำคัญประการหนึ่ง เศรษฐกิจไทย และธุรกิจระหว่างประเทศได้เชื่อมโยงความสัมพันธ์เกี่ยวกับภาคเศรษฐกิจหลายด้าน ในบทนี้ให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจไทยปี 2551 และแนวโน้มปี 2552 โครงสร้างสินค้าออก และสินค้าเข้าของประเทศไทย การค้าระหว่างประเทศไทยกับการค้าโลก คุลการชำระเงิน คุลการค้า และการค้ากับกลุ่มสำคัญๆ ของโลก

เศรษฐกิจไทยเชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศ กลุ่มเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ กลุ่มเอเปค เอกชน การค้าเสรีอาเซียน สนgapยูโรป การค้าเสรีอเมริกาเนื้อ กลุ่มอาเซน และประเทศไทยคู่สำคัญ เช่น สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น

นอกจากนี้ ยังให้ความรู้เกี่ยวกับวิเทศน์และการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ

เศรษฐศาสตร์มหภาค

การวิเคราะห์เศรษฐกิจประเทศไทยหรือประเทศต่างๆ เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจ (Economic Indicator) มีหลายด้าน ข้อมูลสถิติเศรษฐกิจมหภาคสำคัญที่จะกล่าวในบทนี้คือ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศเบื้องต้นหรือเรียกว่า GDP คือมูลค่าของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่งที่ผลิตขึ้นใหม่จากปัจจัยการผลิตที่มีอยู่ในประเทศ ไม่

ว่าจะเป็นสินค้าหรือบริการใดก็ตาม โดยอิงตามอาณาเขตของประเทศ นั่นคือไม่คำนึงว่าทรัพยากรที่ผลิตสินค้าจะเป็นกรรมสิทธิ์ของคนเชื้อชาติใด¹

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) หมายถึง มูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นภายในประเทศในรอบระยะเวลา 1 ปี ก่อนหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สิน固定资产ที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย

ประเทศไทยผลิตสินค้าและบริการหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าผลิตภัณฑ์ (Product) ออกมานำไปมากหรือน้อยภายในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ (หนึ่งปี) ผลผลิตผลิตภัณฑ์ของแต่ละประเทศได้จากหน่วยเศรษฐกิจสาขาต่างๆ มีส่วนร่วมเพิ่มผลผลิต เช่น ภาครัฐบาล ภาคเอกชน ประชาชนและธุรกิจระหว่างประเทศ ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศก่อให้เกิดรายได้หลากหลายรูปแบบ เช่น หน่วยเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากผลผลิต แรงงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องมีรายได้ (Income) มีอำนาจซื้อและจับจ่ายใช้สอยซื้อผลิตภัณฑ์ภายในประเทศที่ผลิตขึ้นมา นั่นคือรายจ่าย (Expenditure) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศรอบระยะเวลาหนึ่งปี เป็นข้อมูลสถิติเศรษฐกิจภาคที่ใช้วัดขนาดของเศรษฐกิจและกิจกรรมเศรษฐกิจด้านการผลิต รายได้และรายจ่าย รูปแบบจำลองมีดังนี้

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

C = การบริโภครวมทั้งประเทศ

I = การลงทุนรวมทั้งประเทศ

G = การใช้จ่ายของภาครัฐบาล

ภาคธุรกิจระหว่างประเทศได้แก่

X = มูลค่าการส่งออก

M = มูลค่าการนำเข้า

ข้อมูลสถิติผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) สามารถแสดงได้ 2 รูปแบบ คือ Real GDP และ Nominal GDP

GDP ที่แท้จริง (Real GDP) หมายถึง การวัดมูลค่าของผลผลิตสินค้าและบริการโดยใช้ราคายอดปีหนึ่งเป็นฐาน

¹ <http://www.nesdb.go.th>

GDP ในรูปตัวเงิน (Nominal GDP) คือ มูลค่าของผลผลิตสินค้าและบริการ โดยใช้ราคาปัจจุบันหรือราคาประจำปี

ตารางที่ 1.1
ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ

หน่วย: ล้านบาท

ปี	GDP (Real GDP) ราคาปีฐาน 2531	GDP (Nominal GDP) ราคาประจำปี
2540	3,072.6	4,609.2
2541	2,749.7	4,466.4
2542	2,871.5	4,507.7
2543	4,922.7	4,440.4
2544	5,133.5	4,620.6
2545	5,450.6	4,863.0
2546	5,917.3	5,242.1
2547	6,489.4	5,789.6
2548	7,092.8	6,324.9
2549	7,841.2	6,958.2
2550 ^p	8,493.2	7,604.5

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

<http://www.nesdb.go.th>

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศไทย ปี 2550 มีดังนี้

$$\begin{aligned}
 &= \frac{\text{Real GDP ปี 2550} - \text{Real GDP ปี 2549}}{\text{Real GDP ปี 2549}} \times 100 \\
 &= \frac{8,493.2 - 7,841.2}{7,841.2} \times 100 \\
 &= 8.3\%
 \end{aligned}$$

ร้อยละ 8.3 หรือ 8.3% หมายถึง เศรษฐกิจประเทศไทยมีอัตราการขยายตัวด้านเศรษฐกิจ (Growth Rate) เปรียบเทียบกับปี 2549 เท่ากับร้อยละ 8.3

เป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจประเทศไทยที่สำคัญคือ การเจริญเติบโตด้านเศรษฐกิจ การจ้างงานเพิ่มขึ้นและประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวเพิ่มขึ้น ในทางปฏิบัติการบรรลุเป้าหมายเศรษฐกิจมีความขัดแย้งกัน เช่น ถ้าเลือกเป้าหมายเร่งรัดเศรษฐกิจให้เจริญเติบโตเป็นอันดับแรก ปัญหาตามมาคือ ปัญหาเงินเพื่อ ปัญหาสถานการเงิน ดังนั้นการพัฒนาเศรษฐกิจไทยให้เติบโตอย่างสมดุลและมีเสถียรภาพด้านการเงินคือ ต้องบริหารองค์ประกอบของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ได้แก่ การบริโภคร่วมทั้งประเทศ (C) การลงทุน (I) ภาครัฐบาล (G) และภาคธุรกิจระหว่างประเทศ (Export – Import: X – M) อย่างไรก็ได้การพัฒนาเศรษฐกิจไทยให้เจริญเติบโต มีเสถียรภาพและมีปัญหาน้อยที่สุด ภาครัฐบาลและเอกชนต้องร่วมกันดำเนินนโยบายการเงิน การคลัง การลงทุนและการบริหาร ให้สอดคล้องกับทิศทางการขยายตัวของเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยและแนวโน้ม²

เศรษฐกิจไทยปี 2551 มีอัตราการขยายตัวประมาณร้อยละ 3.6 จากที่ตั้งเป้าหมายไว้ ร้อยละ 4.3 – 5.0 เศรษฐกิจโดยรวมปี 2551 จะลดตัวลงจากปีก่อน โดยเฉพาะไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ สาเหตุจากปัจจัยลบ เช่น เศรษฐกิจโลกจะลดตัว ความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศซึ่งส่งผลกระทบต่อการผลิตภาคอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว อย่างไรก็ได้ ผลผลิตและราค้าพืชผลสำคัญที่ยังอยู่ในระดับราคาสูงเมื่อเทียบกับปีก่อนทำให้รายได้เกษตรกรยังขยายตัวในเกณฑ์ดี

ทางด้านอุปสงค์การบริโภคและการลงทุนลดลงมากในช่วงไตรมาสสุดท้าย แม้ว่าอัตราเงินเฟ้อจะลดลงต่อเนื่องในช่วงหลังของปีก่อนตามราคาน้ำมันที่ลดลง

การส่งออกและการนำเข้าขยายตัวในเกณฑ์ดี ตลอดช่วง 3 ไตรมาสแรกปี 2551 แต่การส่งออกกลับมาหดตัวในไตรมาสสุดท้ายของปีตามการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศไทยค่อนข้างที่การนำเข้าจะลดตัวลงมากเช่นกันตามการส่งออกและอุปสงค์ในประเทศ

² ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักสื่อสารสัมพันธ์ ฝ่ายสนับสนุนการบริการ เศรษฐกิจและการเงินปี 2551 และแนวโน้มปี 2552 ฉบับที่ 4/2552 วันที่ 30 มกราคม 2552

เสถียรภาพเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี กล่าวคือ เสถียรภาพด้านต่างประเทศเข้มแข็ง จากเงินสำรองระหว่างประเทศที่อยู่ในระดับสูง ขณะที่อุปสงค์การค้าและคุณภาพชีวิตเดินสะพัดใกล้เคียง สมดุล สำหรับเสถียรภาพในประเทศอัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นเทียบกับปีก่อนจากราคาน้ำมันที่อยู่ในระดับสูง แม้จะมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงครึ่งหลังของปี ขณะที่อัตราการว่างงานโดยรวมยังคงอยู่ในระดับต่ำ แต่มีสัญญาณของการจ้างงานที่ลดลงในช่วงไตรมาสสุดท้าย โดยเฉพาะในภาคการผลิตที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวลงของภาวะเศรษฐกิจ

ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชน ขยายตัวร้อยละ 3.6 จากปีก่อน โดยในช่วง 3 ไตรมาสแรกของปี เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจทุกด้านขยายตัวสูง โดยเฉพาะภายนอกค่าเพิ่ม ณ ราคากองที่ การนำเข้าสินค้าอุปโภคบริโภคและดัชนีหมวดยานยนต์ ขณะที่ดัชนีหมวดเชื้อเพลิงชะลอตัว เนื่องจากราคาขายปลีกน้ำมันเพิ่มสูงขึ้นเป็นประวัติการณ์ อย่างไรก็ตามในช่วงไตรมาสที่ 4 ดัชนีการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนมีแนวโน้มชะลอลง สอดคล้องกับทิศทางรายได้เกษตรกร ประกอบกับความเชื่อมั่นผู้บริโภค ได้รับผลกระทบจากความกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและวิกฤตการณ์เงินโลก

สำหรับดัชนีการลงทุนภาคเอกชน (ประมาณการ) ขยายตัวจากปีก่อนร้อยละ 2.9 ตามการขยายตัวของเครื่องชี้ในหมวดเครื่องจักรและอุปกรณ์ โดยเฉพาะการนำเข้าสินค้าทุน ณ ราคากองที่ เป็นสำคัญ ขณะที่ปริมาณจำหน่ายรถชนิดเชิงพาณิชย์ภายในประเทศมีแนวโน้มลดลงตั้งแต่ช่วงกลางปี ขณะที่เครื่องชี้การลงทุนในหมวดการก่อสร้างหดตัวอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งปี ส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนมีแนวโน้มชะลอลงและหดตัวลงในไตรมาสที่ 4

ในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2552 (ตุลาคม – ธันวาคม 2551) รัฐบาลจัดเก็บรายได้ 341.3 พันล้านบาท หดตัวจากระยะเดียวกันปีก่อนร้อยละ 9.2 คุณเจนส์ดูดดูด 147.6 พันล้านบาท ประกอบกับมีการชำระคืนเงินกู้สุทธิ 20.8 พันล้านบาท ทำให้ใช้เงินคงคลังเพื่อชดเชยการขาดดุลทั้งสิ้น 168.5 พันล้านบาท ส่งผลให้เงินคงคลัง ณ สิ้นไตรมาสแรกเป็น 61.4 พันล้านบาท ลดลงจาก 229.9 พันล้านบาทเมื่อสิ้นปีงบประมาณ 2551

ปี 2551 คุณการค้าเกินดุล 237 ล้านдолลาร์ สร. ลดลงจากที่เกินดุล 11,572 ล้านдолลาร์ สร. ในปี 2550 โดยการส่งออกขยายตัวร้อยละ 16.8 ขณะที่การนำเข้าขยายตัวร้อยละ 26.4 ทั้งนี้ การส่งออกและการนำเข้าขยายตัวดีต่อเนื่องในช่วงไตรมาสแรกแต่ในไตรมาสสุดท้ายการส่งออกหดตัวลงตามภาวะการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ในขณะที่การนำเข้าชะลอลงมากตามอุปสงค์ในประเทศและการส่งออก

คุณบริการ รายได้และเงินโอนขาดคุณ 416 ล้านดอลลาร์ สรอ. ลดลงจากปีก่อนที่เกินคุณ 2,477 ล้านดอลลาร์ สรอ. เป็นผลจากการลดลงของรายรับด้านการท่องเที่ยวและการส่งกลับกำไร และเงินปันผลภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้คุณบัญชีเดินสะพัดขาดคุณ 178 ล้านดอลลาร์ สรอ. จากที่เกินคุณถึง 14,049 ล้านดอลลาร์ สรอ. ในปีก่อนหน้า เงินทุนเคลื่อนย้าย³ เกินคุณสูบที่ 12,817 ล้านดอลลาร์ สรอ. โดยเป็นการไหลเข้าสูบที่ทั้งในภาคธนาคารจากธุรกรรมซื้อขายเงินตราต่างประเทศ ล่วงหน้ากับ Resident และ Non – Resident และภาคธุรกิจที่ไม่ใช่ธนาคาร ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการไหลเข้าของเงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ โดยขณะที่เงินลงทุนในหลักทรัพย์ของต่างชาติและของไทยยังคงไหลออกสูบที่มีรวมกันค่าความคาดเคลื่อนที่เป็นเงินไหลเข้า ทำให้คุณการชำระเงินเกินคุณ 24,693 ล้านดอลลาร์ สรอ. สูงกว่าปีก่อนที่เกินคุณ 17,102 ล้านดอลลาร์ สรอ.

อัตราเงินเฟ้อหัวไปและอัตราเงินเฟ้อพื้นฐานสูงขึ้นจากปีก่อนเป็นร้อยละ 5.5 และ 2.4 ตามลำดับ สาเหตุจากราคาพลังงานและอาหารที่เร่งตัวขึ้นมาก โดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของปี โดยราคาต้นทุนที่สูงขึ้น ทำให้มีการส่งผ่านต้นทุนไปยังสินค้าในตลาดเงินเพื่อพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม อัตราเงินเฟ้อได้ปรับลดลงต่อเนื่องในช่วงครึ่งหลังของปีตามราคาน้ำมันที่ลดลงเป็นลำดับ

สำหรับปี 2551 เงินฝากของสถาบันรับฝากเงินมีแนวโน้มชะลอตัวลงในช่วงครึ่งแรกของปี เนื่องจากผู้ฝากเงินได้เปลี่ยนไปลงทุนในตราสารการเงินประเภทอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เช่น พันธบตร้อมทรัพย์ เงินลงทุนในกองทุนรวม เป็นต้น อย่างไรก็ได้เงินฝากมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้น เป็นผลจากการเคลื่อนย้ายการลงทุนจากแหล่งอื่นที่มีความเสี่ยงสูงกว่ากลับเข้ามาฝากในระบบ ซึ่งรวมถึงเงินลงทุนของคนไทยในหลักทรัพย์ต่างประเทศบางส่วนที่ครบกำหนด ส่วนทางด้านสินเชื่อของสถาบันรับฝากเงินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในช่วง 3 ไตรมาสแรก แต่กลับชะลอลงในช่วงไตรมาสสุดท้ายตามสภาพเศรษฐกิจที่อ่อนตัวลง

ปี 2551 อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดการเงินค่อนข้างทรงตัวในช่วงครึ่งแรกของปีและปรับลดลงในช่วงครึ่งหลังของปี ตามอัตราดอกเบี้ยนโยบายเป็นสำคัญ ส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยระยะสั้นในตลาดเงินในปี 2551 ปรับลดลง โดยอัตราดอกเบี้ยซึ่งคืนพันธบตระยะ 1 วัน และอัตราดอกเบี้ยระหว่างธนาคารระยะ 1 วัน เคลื่อนย้ายที่ร้อยละ 3.38 และ 3.35 ต่อปี ลดลงจากค่าเฉลี่ยในปี 2550 ที่ร้อยละ 3.77 และ 3.79 ต่อปีตามลำดับ

³ เงินทุนเคลื่อนย้ายสูบที่ในเดือนล่าสุดเป็นข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงและแก้ไขในเดือนต่อไป ข้อมูลธนาคารแห่งประเทศไทย

ปี 2551 อัตราแลกเปลี่ยนบาทต่อдолลาร์ สรอ. เฉลี่ยอยู่ที่ 33.38 บาทต่อдолลาร์ สรอ. แข็งค่าขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 3.5 โดยในช่วงครึ่งแรกของปีค่าเงินบาทเฉลี่ย 32.38 บาทต่อдолลาร์ สรอ. จากการเกินดุลบัญชีเดินสะพัดเป็นสำคัญ แต่ในช่วงครึ่งหลังของปีค่าเงินบาทเฉลี่ยขึ้นค่าลงมาเป็น 34.37 บาทต่อдолลาร์ สรอ. จากปัจจัยการเมืองในประเทศเป็นสำคัญ ส่วนดัชนีค่าเงินบาท (NEER) อ่อนลงจากค่าเฉลี่ย 78.2 ในปี 2550 เป็น 77.9 ในปี 2551

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2552 ประเมินว่าเศรษฐกิจไทยจะขยายตัวต่ำกว่าประมาณการ (ประมาณการปี 2552 เศรษฐกิจประเทศไทยขยายตัวต่ำกว่าร้อยละ 5) สาเหตุจากปัจจัยลบที่ความรุนแรงเร่งด่วนการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ความวุ่นวายของสถานการณ์การเมืองในประเทศที่มีผลบันทอนความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว นักลงทุน และผู้บริโภคเป็นอันมาก ประกอบกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจไทยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวที่รุนแรงของเศรษฐกิจประเทศคู่ค้าสำคัญ ทั้งประเทศอุตสาหกรรมหลักและอีกหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย ซึ่งจะส่งผลให้การส่งออกสินค้าลดตัว และมีผลต่อเนื่องทำให้การบริโภคภาคเอกชนชะลอตัวผ่านปัจจัยรายได้และการจ้างงานที่ลดลง ขณะที่การลงทุนภาคเอกชนจะหดตัวตาม

นอกจากนี้ยังมีผลจากการหยุดชะงักของการห่องเตี๋ยวที่หดตัวลงมากในช่วงปลายปี 2551 ต่อเนื่องไปจนถึงไตรมาสแรกของปี 2552 เนื่องจากการปิดสนามบินมีผลกระทบต่อเนื่องต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวดังที่ได้กล่าวมาเดียว รวมถึงการชะลอตัวของราขไได้เกยตระกรในภาวะที่ราคาสินค้าเกษตรอ่อนตัวตามอุปสงค์ในตลาดโลก การลดลงของความมั่นคงทางราคาน้ำมันที่รับimpacts เช่น ราคาก๊าซหุนที่ด้อยค่าลงจากวิกฤตการณ์การเงินโลกและการเพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์

อย่างไรก็ได้ราคาน้ำมันที่ลดลงมากและคาดว่าจะทรงตัวระยะสั้นอยู่ในระดับต่ำจะมีผลดีในการช่วยลดต้นทุนการผลิตและค่าครองชีพของประชาชน นอกจากนี้การปรับลดอัตราดอกเบี้ยนโยบายในขนาดที่มากจะมีส่วนช่วยลดภาระดอกเบี้ยของภาคธุรกิจและผู้บริโภคและที่สำคัญ การเร่งใช้จ่ายของภาครัฐบาลเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ นำจังช่วยประคับประคองความเชื่อมั่นของภาคเอกชนและเป็นกำลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ในภาพรวมเศรษฐกิจไทยปี 2552 ยังคงมีอัตราการขยายตัวก่อนที่จะเริ่มฟื้นตัวขึ้นอยู่เป็นค่อยไปในปี 2553 ตามภาวะเศรษฐกิจโลก

การบริโภคภาคเอกชนในปี 2552 มีแนวโน้มที่จะขยายตัวต่ำกว่าประมาณการเดิม พอสมควร โดยกระทบจากรายได้และการส่งออกที่หดตัวและรายได้ภาคเกษตรที่ชะลอตัว นอกจากนี้มูลค่าสินทรัพย์ที่ลดลงมากทำให้ครัวเรือนมีความรู้สึกว่ามีความมั่นคงลดลง (Wealth

Effect) ในขณะเดียวกันความเชื่อมั่นของผู้บริโภคถูกบั้นทอนจากความไม่แน่นอนของการเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงความกังวลเกี่ยวกับการจ้างงานและรายได้ในอนาคต

อย่างไรก็ตี ราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยที่ลดลง รวมทั้งเงินโอนจากงบกลางปีของรัฐบาล จนมีส่วนช่วยพยุงการบริโภคภาคเอกชนไว้ได้บางส่วน ทั้งนี้เมื่อเศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัวในช่วงต้นปี 2553 และภาคการส่งออกซึ่งมีความสำคัญต่อการจ้างงานได้ปรับตัวดีขึ้นเป็นลำดับ รายได้และความกังวลของผู้บริโภคจะเพื่อนคลาย ทำให้การบริโภคภาคเอกชนจะมีการฟื้นตัวที่ชัดเจนขึ้นในปี 2553

การลงทุนภาคเอกชนมีแนวโน้มหดตัวในปี 2552 ซึ่งเป็นภาพที่แตกต่างจากประมาณการครั้งก่อน ที่การลงทุนภาคเอกชนยังขยายตัวได้แม้จะเป็นการขยายตัวในอัตราที่ค่อนข้างต่ำ การหดตัวของการลงทุนภาคเอกชนมีสาเหตุจากแนวโน้มเศรษฐกิจโดยรวมและความเชื่อมั่นของนักลงทุนที่อ่อนแอลงมาก นอกจากนี้อัตราการใช้กำลังการผลิตที่ปรับลดลงสะท้อนว่าระบบเศรษฐกิจยังมีกำลังการผลิตส่วนเกิน (Excess Capacity) อญ্ত์พอกสมควร ทำให้ยังไม่ดึงนีกการเร่งลงทุนเพื่อขยายกำลังการผลิตไปอีกระยะหนึ่ง ในขณะเดียวกันแม้ว่าอัตราดอกเบี้ยนโยบายและอัตราดอกเบี้ยเงินกู้อ้างอิงของธนาคารพาณิชย์ได้ปรับลดลงมาแล้ว แต่ดันทุนการกู้ยืมของภาคธุรกิจที่รวมก้าชดเชยความเสี่ยง (Risk Premium) อาจสูงขึ้น จากการที่ธนาคารพาณิชย์ประเมินว่าความเสี่ยงของการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูงขึ้น สอดคล้องกับการที่ธนาคารพาณิชย์เพิ่มความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อในช่วงที่ผ่านมา แนวโน้มดังกล่าวอาจทำให้ภาคธุรกิจระมัดระวังการบริหารสภาพคล่องมากขึ้นและจะมีส่วนให้มีการลงทุนน้อยกว่าที่ประเมินไว้ในรายงานฉบับก่อน อย่างไรก็ตี เมื่อเศรษฐกิจค่อยๆ ฟื้นตัวในปี 2553 และความไม่แน่นอนต่างๆ บรรเทาลง การลงทุนน่าจะกลับฟื้นตัวและเร่งขึ้นได้ตามลำดับ

การใช้จ่ายของภาครัฐจะเป็นกำลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจตัวหลักในปี 2552 ทั้งนี้การใช้จ่ายที่แท้จริงของภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นจากประมาณการครั้งก่อนมาก เนื่องจากรัฐบาลน่าจะสามารถเพิ่มเม็ดเงินใช้จ่ายผ่านงบกลาง รวมถึงน่าจะสามารถเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณให้รวดเร็วและเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ดีขึ้นในระยะต่อไป ในขณะเดียวกันระดับราคาน้ำมันค่าและบริการรวมทั้งดันทุนที่ลดลงจะช่วยทำให้กำลังซื้อของภาครัฐบาลเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง แต่แรงกระตุ้นดังกล่าวมีแนวโน้มชะลอตัวลงในปี 2553 จากเม็ดเงินใช้จ่ายโดยเฉพาะในส่วนของการอุดหนุน

การส่งออกสินค้าและการบริโภค มีแนวโน้มที่จะหดตัวพอสมควรในปี 2552 เพราะแนวโน้มเศรษฐกิจโลกอ่อนแอลงมาก ประกอบกับมีปัจจัยลบเพิ่มเติมจากการปิดสนามบินซึ่งคาด

ว่าจะส่งผลโดยตรงต่อการส่งออกบริการในช่วงไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 ต่อเนื่องจนถึงปลายปี 2552

อนึ่งค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มจะอ่อนตัวลงตามค่าเงินภูมิภาค ประกอบกับอัตราเงินเฟ้อที่ลดลงมากจะช่วยให้อัตราแลกเปลี่ยนที่แท้จริงอ่อนแอลง ซึ่งอาจมีผลช่วยกระตุ้นการส่งออกน้ำดังปัจจัยบางดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะชดเชยกับผลการชะลอตัวของอุปสงค์ในต่างประเทศ ดังนี้ ในภาพรวมการส่งออกสินค้าและบริการ จึงมีโอกาสสูงที่จะหดตัวตั้งแต่ไตรมาสสุดท้ายของปี 2551 ไปจนถึงไตรมาสที่ 3 ของปี 2552 ก่อนจะเริ่มฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปตั้งแต่ไตรมาสสุดท้ายของปี 2552 เป็นต้นไป 속도를 더 높여야 한다. ความต้องการที่เพิ่มขึ้นจะช่วยสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจโลกและความกังวลของนักท่องเที่ยวที่บรรเทาลงเป็นสำคัญ

การนำเข้าสินค้าและบริการ มีแนวโน้มที่จะหดตัวลงมากในปี 2552 속도를 더 높여야 한다. ความต้องการที่เพิ่มขึ้นจะช่วยสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจโลกและความกังวลของนักท่องเที่ยวที่บรรเทาลงเป็นสำคัญ การลดลงของการส่งออกและการลงทุนภาคเอกชน รวมทั้งการชะลอตัวของการบริโภคภาคเอกชน ซึ่งจะส่งผลให้อุปสงค์ทั้งต่อสินค้าและวัตถุอุปโภคที่ใช้ในการผลิตลดลงตามไปด้วย อย่างไรก็ได้ คณะกรรมการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจประเมินว่าการนำเข้าสินค้าและบริการจะกลับมาขยายตัวอีกรอบในช่วงที่สามของปี 2552 เป็นต้นไปตามการฟื้นตัวของการส่งออกและการบริโภคภาคเอกชนเป็นสำคัญ

ผลการสำรวจโดยสำนักข่าวรอยเตอร์ (ประเทศไทย) พบว่าค่าเฉลี่ยของประมาณการอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยปี 2552 โดยหน่วยงานวิจัยต่างๆอยู่ที่ร้อยละ 2.4 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของผลการสำรวจเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2551 ที่ร้อยละ 5.0 และสำหรับปี 2553 หน่วยงานวิจัยทุกแห่งคาดว่าเศรษฐกิจไทยจะฟื้นตัวและมีอัตราการขยายตัวสูงกว่าในปี 2552 โดยค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 3.9

ข้อมูลล่าสุดระบุชัดเจนว่า แนวโน้มการส่งออกประเทศไทยเดือนกุมภาพันธ์ 2552 ติดลบ 11.3% ขณะที่การนำเข้าของไทยติดลบ 40.3% (เนื่องจากผู้ประกอบการรายใหญ่นำเข้าวัตถุอุปโภคที่ล่วงหน้า ตั้งแต่ไตรมาสที่สามปี 2551) เพื่อ躲ความผันผวนของราคาที่สูงขึ้นและยังคงเป็นสต็อกอยู่ในขณะนี้ สาเหตุจากความต้องการซื้อของตลาดโลกลดลง คาดหมายว่าการส่งออกไทยนี้แนวโน้มติดลบต่อเนื่อง⁴ ตั้งแต่ไตรมาสที่สี่ของปี 2551 จนถึงไตรมาสที่สามปี 2552 และอาจ

⁴ นางอัมรา ศรีพัช忿 ผู้อำนวยการอาชีวศึกษาฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย (ชปท) แถลงข่าวเศรษฐกิจ วันที่ 19 มีนาคม 2552

ต่อเนื่องบางเดือนของไตรมาสที่สี่ ก่อนจะค่อยๆ กลับมาเป็นบวกช่วงปลายปี โดยแนวโน้มค่าเงินบาทและค่าเงินในภูมิภาคที่อ่อนค่าลงต่อเนื่อง อาจช่วยราคากำลังออกให้สูงไปซึ่งจึงได้ ส่วนการนำเข้าจะพื้นตัวซักว่าการส่งออกเนื่องจากกำลังซื้อของโลกลดลง

กิจกรรมที่ 1

1. นักศึกษาเข้าใจธุรกิจระหว่างประเทศและความสัมพันธ์เชื่อมโยงเศรษฐกิจไทยกับเศรษฐกิจโลกอย่างไร อธิบายพอสังเขป
2. เศรษฐกิจไทยปี 2551 มีอัตราขยายตัวหรือเติบโตต่ำกว่าเป้าหมาย สาเหตุเกิดจากปัญหาอะไรบ้าง อธิบายพอเข้าใจ
3. ปี 2552 ประมาณการว่าเศรษฐกิจไทยจะหดตัวอย่างมาก ปัจจัยภายในและภายนอกซึ่งมีผลกระทบทางลบเศรษฐกิจไทยที่สำคัญมีอะไรบ้าง อธิบายพอเข้าใจ

โครงสร้างสินค้า出口ของประเทศไทย

สินค้า出口ที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ สินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมแปรรูป ซึ่งมีมูลค่าเกือบถึงร้อยละ 80 ปี 2551 มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 75.3 อื่นๆ คือ สินค้าเกษตรกรรม (เกษตรกรรม ปศุสัตว์และประมง) สินค้าแร่และเชื้อเพลิง ปี 2551 มีมูลค่าการส่งออกเทียบกับมูลค่าการส่งออกทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 11.3 และ 6.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.2)

มีข้อมูลการนำเข้าส่งออกคือ สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกไทยซึ่งการนำเข้าวัตถุคิดจากต่างประเทศเกือบถึงร้อยละ 50 จากข้อมูลสถิติล่าสุดเดือนกุมภาพันธ์ 2551 มูลค่าการส่งออกไทยติดลบ 11.3% ขณะที่มูลค่าการนำเข้าติดลบ 40.3% สาเหตุเนื่องจากคาดว่าวัตถุคิดนำเข้าจากต่างประเทศมีความผันผวนรุนแรง ผู้ส่งออกจึงนำเข้าล่วงหน้าสะสมไว้ในสต็อกจำนวนมาก เมื่อความต้องการตลาดโลกลดลง ปัญหาคือวัตถุคิดการผลิตล้นสต็อก

ตารางที่ 1.2

โครงสร้างสินค้าออกของไทย ปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)

ปี	รวม	สินค้าเกษตรกรรม (สดกร้ม, ปั๊ฟฟ์, ปรุง)		สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า		อัตราการเติบโตเฉลี่ย (%)	อัตราการเติบโตเฉลี่ย (%)	สินค้าเกษตรกรรม (สดกร้ม, ปั๊ฟฟ์, ปรุง)		สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า		อัตราการเติบโตเฉลี่ย (%)	สินค้าเกษตรกรรม (สดกร้ม, ปั๊ฟฟ์, ปรุง)	สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า		อัตราการเติบโตเฉลี่ย (%)		
		สินค้าเกษตรกรรม (สดกร้ม, ปั๊ฟฟ์, ปรุง)	สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า	สินค้าเกษตรกรรม	สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า			สินค้าเกษตรกรรม (สดกร้ม, ปั๊ฟฟ์, ปรุง)	สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า	สินค้าเกษตรกรรม (สดกร้ม, ปั๊ฟฟ์, ปรุง)	สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า		สินค้าเกษตรกรรม	สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า	สินค้าอุตสาหกรรม ก้าวหน้า			
2535	824,643.3	169,774.9	82,121.2	552,250.3	11,895.3	8,601.6	13.67	12.25	7.41	15.48	9.48	-0.78	100.00	20.59	9.96	66.97	1.44	1.04
2536	940,862.6	163,311.7	78,172.1	671,879.7	13,483.4	14,015.7	14.09	-3.81	-4.81	21.66	13.35	62.94	100.00	17.36	8.31	71.41	1.43	1.49
2537	1,137,601.6	193,766.2	95,612.6	827,899.1	12,477.7	7,846.0	20.91	18.65	22.31	23.22	-7.46	-44.02	100.00	17.03	8.40	72.78	1.10	0.69
2538	1,406,310.1	227,829.4	114,334.9	1,037,861.1	14,287.6	11,997.2	23.62	17.58	19.58	25.36	14.51	52.91	100.00	16.20	8.13	73.80	1.02	0.85
2539	1,411,039.3	226,897.1	126,260.1	1,013,492.8	28,248.7	16,140.6	0.34	-0.41	10.43	-2.50	97.71	34.54	100.00	16.08	8.95	71.83	2.00	1.14
2540	1,806,682.0	251,637.5	150,939.2	1,305,601.0	50,449.5	48,054.8	28.04	10.90	19.55	28.82	78.59	197.73	100.00	13.93	8.35	72.27	2.79	2.66
2541	2,248,089.4	294,761.7	176,189.2	1,660,795.3	44,273.5	72,069.8	24.43	17.14	16.73	27.21	-12.24	49.97	100.00	13.11	7.84	73.88	1.97	3.20
2542	2,214,248.7	265,423.9	172,437.6	1,665,075.9	47,947.9	63,363.4	-1.51	-9.95	-2.13	0.26	8.30	-12.08	100.00	11.99	7.79	75.20	2.17	2.85
2543	2,768,064.8	291,956.1	187,698.6	2,115,414.0	97,399.0	75,597.1	25.01	10.00	8.85	27.05	103.14	19.31	100.00	10.55	6.78	76.42	3.52	2.73
2544	2,884,703.9	312,527.8	213,492.5	2,171,481.9	90,699.8	96,501.9	4.21	7.05	13.74	2.65	-6.88	27.65	100.00	10.83	7.40	75.28	3.14	3.35
2545	2,923,941.4	305,417.5	218,941.6	2,226,390.1	86,242.8	86,949.4	1.36	-2.28	2.55	2.53	-4.91	-9.90	100.00	10.45	7.49	76.14	2.95	2.97
2546	3,325,630.1	365,037.5	247,582.4	2,542,797.9	95,639.7	74,572.6	13.74	19.52	13.08	14.21	10.90	-14.23	100.00	10.98	7.44	76.46	2.88	2.24
2547	3,873,689.6	414,523.9	255,650.3	2,994,110.8	148,086.6	61,318.1	16.48	13.56	3.26	17.75	54.84	-17.77	100.00	10.70	6.60	77.29	3.82	1.59
2548	4,438,691.0	418,069.9	280,160.7	3,470,160.7	206,894.3	63,405.5	14.59	0.86	9.59	15.90	39.71	3.40	100.00	9.42	6.31	78.18	4.66	1.43
2549	4,937,372.2	499,675.3	303,069.7	3,808,883.3	262,553.6	63,190.4	11.23	19.52	8.18	9.76	26.90	-0.34	100.00	10.12	6.14	77.14	5.32	1.28
2550	5,302,119.2	522,531.8	327,300.1	4,154,482.7	258,268.3	39,536.3	7.39	4.57	8.00	9.07	-1.63	-37.43	100.00	9.86	6.17	78.36	4.87	0.74
2551																		
ม.ค. - ธ.ค.	5,853,628.5	662,251.5	385,779.9	4,408,209.4	397,376.5	11.2	10.40	26.74	17.87	6.11	53.86	-99.97	100.00	11.31	6.59	75.31	6.79	0.00

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

โครงสร้างสินค้าเข้าของประเทศไทย

สินค้านำเข้าที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ สินค้าวัตถุคิบ และกึ่งสำเร็จรูป สินค้าทุนสินค้าเชื้อเพลิง สินค้าอุปโภคบริโภค ยานพาหนะ เป็นต้น ปี 2551 มีสัดส่วนมูลค่าการนำเข้าเทียบกับมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 43.4, 24.2, 20.8, 8.3 และ 3.0 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.3)

ปี 2551 เปรียบเทียบกับปี 2550 มูลค่าการนำสินค้าเข้าทั้งหมดมีอัตราการขยายตัวสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 22% มีสินค้านำเข้าหลายประเภทมีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น สินค้าเชื้อเพลิง สินค้าวัตถุคิบและกึ่งสำเร็จรูป สินค้าอุปโภคบริโภคและยานพาหนะ เป็นต้น ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 37.6, 23.4, 21.1 และ 18.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.3

โครงสร้างเดิมค่าใช้จ่ายปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)

ผู้ดูแล: ล้านบาท
ต้นทุน: ล้านบาท
อัตรากำไร: ร้อยละ

ปี	ราย	ค่าใช้จ่ายเดิมค่าใช้จ่ายปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)	ต้นทุน	อัตรากำไร	ต้นทุนเดิมค่าใช้จ่ายปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)	ค่าใช้จ่ายเดิมค่าใช้จ่ายปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)	อัตรากำไร	ต้นทุนเดิมค่าใช้จ่ายปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)	ค่าใช้จ่ายเดิมค่าใช้จ่ายปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)	อัตรากำไร	ต้นทุนเดิมค่าใช้จ่ายปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)	ค่าใช้จ่ายเดิมค่าใช้จ่ายปี 2535 – 2551 (ม.ค. – ธ.ค.)	อัตรากำไร								
2535	1,033,244.7	84,577.9	328,355.6	458,976.6	72,853.5	65,644.7	24,956.5	7,70	-4.51	10.17	4.45	22.09	21.10	12.96	10.01	8.19	31.77	44.42	7.05	6.16	2.42
2536	1,170,846.2	86,962.4	387,596.0	487,492.2	80,072.2	89,362.1	29,597.7	13.32	2.82	10.01	8.39	9.89	40.47	18.60	100.00	7.43	33.08	42.49	6.84	7.63	2.53
2537	1,269,260.4	92,545.0	472,899.4	585,726.3	94,574.6	103,022.7	20,482.4	16.96	6.42	22.09	17.74	18.11	15.29	-20.80	100.00	6.76	34.54	42.78	6.91	7.52	1.50
2538	1,363,591.3	118,970.3	609,714.8	780,452.4	117,923.1	132,021.1	24,668.6	28.80	28.55	28.88	29.83	24.69	28.23	20.44	100.00	6.75	34.56	43.12	6.69	7.49	1.40
2539	1,433,825.2	160,237.8	621,597.2	750,802.5	126,252.6	123,866.6	40,098.6	3.93	34.69	1.99	0.05	7.06	-6.23	62.43	100.00	8.74	33.91	41.51	6.89	6.76	2.19
2540	1,492,263.1	178,090.6	684,055.4	810,774.0	142,481.9	72,140.5	35,870.7	4.99	11.14	10.18	6.57	12.85	-41.76	-10.48	100.00	9.26	35.59	42.13	7.40	3.75	1.86
2541	1,774,066.4	141,859.7	576,600.3	846,171.5	153,795.5	22,844.5	32,795.0	-7.81	-20.34	-15.81	4.37	7.94	-68.33	-4.57	100.00	8.00	32.30	47.70	8.67	1.29	1.85
2542	1,807,390.6	183,132.1	564,355.9	916,638.7	167,226.1	51,449.3	30,588.6	7.32	29.09	-2.12	7.62	8.73	125.22	-6.73	100.00	9.60	29.59	47.74	8.77	2.70	1.60
2543	2,494,133.1	304,040.4	713,301.7	1,192,885.6	186,118.7	82,328.6	15,456.2	30.76	66.02	26.39	30.99	11.30	60.02	-49.47	100.00	12.19	28.60	47.83	7.46	3.30	0.62
2544	2,748,961.6	328,560.1	866,402.2	1,229,931.8	214,233.8	90,787.3	19,046.4	10.22	8.06	21.46	3.11	15.11	10.27	23.23	100.00	11.95	31.52	44.74	7.79	3.30	0.69
2545	2,774,892.1	331,048.4	833,159.3	1,275,391.7	222,144.3	94,924.0	23,224.3	0.94	-2.29	-5.84	3.70	3.69	10.06	21.94	100.00	11.57	30.02	45.96	8.01	3.60	0.84
2546	3,138,775.9	373,778.8	940,377.8	1,410,247.4	247,584.1	111,394.8	35,533.0	13.11	16.42	12.86	10.57	11.45	31.59	53.00	100.00	11.91	29.96	44.93	7.89	4.18	1.13
2547	3,301,066.6	531,708.7	1,069,056.0	1,734,512.4	387,624.9	150,402.2	37,792.3	21.10	42.25	13.69	22.28	16.17	14.55	6.26	100.00	13.99	28.12	45.37	7.57	3.96	0.99
2548	4,754,034.6	842,699.6	1,354,628.4	2,003,160.5	331,278.3	161,750.4	58,507.5	25.07	58.49	26.72	16.16	15.18	8.87	54.81	100.00	17.73	28.49	42.14	6.97	3.44	1.23
2549	4,942,922.5	972,006.1	1,398,339.8	2,006,871.5	362,244.6	150,006.6	52,653.8	3.97	15.34	3.24	0.19	9.35	-8.03	-10.00	100.00	19.66	28.29	40.60	7.33	3.05	1.07
2550	4,870,186.4	899,510.0	1,277,449.3	2,089,924.1	469,088.8	151,748.3	40,965.9	-1.47	-7.46	-8.66	4.14	12.93	1.75	-22.20	100.00	18.47	26.23	42.91	8.40	3.15	0.94
2551																					
ณท. - ๑๖.	5,944,007.8	1,238,263.9	1,442,773.2	2,580,438.3	493,656.7	182,247.7	4,605.9	27.05	37.66	12.94	23.47	21.16	18.92	-83.76	100.00	20.83	24.27	43.41	8.34	3.07	0.08

ที่มา: ฐานข้อมูลในเบื้องต้นเพื่อการศึกษา กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรุงศรีคหการ

กิจกรรมที่ 2

1. ให้นักศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างการส่งออกและสินค้าเข้าของประเทศไทยโดยคูจากตาราง 1.2 และ 1.3
2. ในความเห็นของนักศึกษา สินค้าส่งออกไทยพึงพาตตุคิดนำเข้าจากต่างประเทศมีสัดส่วนค่อนข้างสูง มีข้อดีและข้อเสียอย่างไร ให้วิจารณ์
3. ประเทศไทย มีแนวโน้มนำเข้าสินค้าเชือเพลิงเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความจำเป็นนำเข้าสินค้าทุนอยู่ในระดับสูง นักศึกษาคิดว่าการใช้พลังงานทดแทนจะช่วยลดต้นทุนการผลิตเพื่อการส่งออกได้หรือไม่ อธิบายพอสังเขปและใช้ความคิดอิสระได้

การค้าระหว่างประเทศ

การส่งออกไทยปี 2551 มูลค่า 175.3 พันล้านдолลาร์ สรอ. หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 16.8 สินค้าส่งออกที่มีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง คือ สินค้าอุตสาหกรรมและสินค้าเกษตรแปรรูปที่ใช้เทคโนโลยีสูง

ปี 2551 มูลค่าการนำเข้า 175.1 พันล้านдолลาร์ สรอ. หรือเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 26.4 เนื่องจากได้รับการนำเข้าวัตถุคิดและเชือเพลิงในช่วงไตรมาสที่สามของปี สาเหตุจากราคา เชือเพลิงสูงและผันผวนรุนแรง ผู้ประกอบการมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บสต็อกวัตถุคิดปริมาณเพียงพอ เพื่อการผลิตสินค้าอุปโภค สินค้าทุน วัตถุคิดและกึ่งวัตถุคิด ตอบสนองอุปสงค์ตลาดภายในและประเทศญี่ปุ่น

คุ้มครองปี 2551 เกินคุ้ม 237.4 ล้านдолลาร์ สรอ. ขณะที่คุ้มบริการ คุ้มบัญชีเดินสะพัดขาดคุ้ม 415.8 และ 178.4 ล้านдолลาร์ สรอ. ตามลำดับ อย่างไรก็ได้ คุ้มบัญชีเงินทุนมีถึง 12.8 พันล้านдолลาร์ สรอ. ดังนั้น ประเทศไทยเกินคุ้มการชำระเงินปี 2551 จำนวนมูลค่า 24.6 พันล้านдолลาร์ สรอ. (ตารางที่ 1.4)

ตารางที่ 1.4

ดุลการชำระเงิน

หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.

ปี	2551	2550	2549	2548	2547
สินค้าออกอาบโซนี	175,297.4	150,048.1	127,941.3	109,362.0	94,941.0
% การเปลี่ยนแปลงจาก ช่วงเดียวกับปีก่อน	16.82	17.27	16.98	15.18	21.55
สินค้าเข้าซื้ออาบโซนี	-175,060.0	-138,476.3	-126,946.8	-117,615.7	-93,481.0
% การเปลี่ยนแปลงจาก ช่วงเดียวกับปีก่อน	26.41	9.08	7.93	25.81	25.73
ดุลการค้า	237.4	11,571.8	994.5	-8,253.7	1,460.0
ดุลบริการ รายได้และเงินโอน	-415.8	2,477.0	1,320.7	611.8	1,307.0
ดุลบัญชีเดินสะพัด	-178.4	14,048.8	2,315.2	-7,641.8	2,767.0
ดุลบัญชีเงินทุน	12,809.1	-2,412.5	6,805.7	11,085.4	3,628.0
ธนาคารแห่งประเทศไทย	60.9	-619.0	-415.9	225.1	3,065.0
ภาครัฐบาล	-501.3	-2,226.1	-566.9	-951.5	-1,504.0
ภาคธุรกิจ	8,092.9	-1,120.7	-7,426.9	221.5	1,986.0
ภาคอื่น ๆ	5,156.7	1,553.6	14,383.7	11,590.2	81.0
ความคิดเห็นสุทธิ	12,062.5	5,465.9	3,620.6	1,978.6	-660.0
ดุลการชำระเงิน	24,693.3	17,102.2	12,741.6	5,422.2	5,735.0

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ปี 2535 – 2551 ประเทศไทยมีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นทุกปี ปี 2551 มีมูลค่าการค้าเพิ่มขึ้นจากปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 16 (ตารางที่ 1.5) ทั้งนี้เนื่องจากมีมูลค่าการค้าปี 2551 เพิ่มขึ้นเป็น 11,797.6 พันล้านบาท โดยมีมูลค่าการส่งออกขายตัวถึงร้อยละ 10.4 เทียบกับปีก่อน

ตารางที่ 1.5
สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย

มูลค่า: พันล้านบาท

ปี	มูลค่าการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)		
					มูลค่าการค้า	ส่งออก	นำเข้า
2535	1,857.8	824.6	1,033.2	-208.6	10.3	13.7	7.7
2536	2,111.6	940.8	1,170.8	-230.0	13.7	14.1	13.3
2537	2,506.8	1,137.6	1,369.2	-231.6	18.7	20.9	0.6
2538	3,169.9	1,406.3	1,763.6	-357.3	26.3	23.6	28.8
2539	3,243.8	1,411.0	1,832.8	-421.8	2.3	0.3	3.9
2540	3,730.9	1,806.7	1,924.2	-117.5	15.0	28.0	5.0
2541	4,022.0	2,248.0	1,774.0	474.0	7.8	24.4	-7.8
2542	4,121.6	2,214.2	1,907.4	306.8	2.5	-1.5	7.5
2543	5,262.1	2,768.0	2,494.1	273.9	27.7	25.0	30.8
2544	5,633.6	2,884.7	2,748.9	135.8	7.1	4.2	10.2
2545	5,698.8	2,923.9	2,774.9	149.0	1.2	1.4	0.9
2546	6,464.4	3,325.6	3,138.8	186.8	13.4	13.7	13.1
2547	7,674.8	3,873.7	3,801.1	72.6	18.7	16.5	21.1
2548	9,192.7	4,438.7	4,754.0	-315.3	19.8	14.6	25.1
2549	9,880.2	4,937.3	4,942.9	-5.6	7.5	11.2	4.0
2550	10,172.3	5,302.1	4,870.2	431.9	3.0	7.4	-1.5
2551	11,797.6	5,853.6	5,944.0	-90.4	16.0	10.4	22.0

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

มูลค่าการค้าระหว่างประเทศไทยกับตลาดโลก ประเทศไทยมีธุรกรรมการค้ากับตลาดสำคัญๆ ได้แก่ สหภาพยุโรป เอเปค เบตการค้าเสรีอาเซียน ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา โดยมีสัดส่วนมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ กิดเป็นร้อยละ 20.40, 20.10, 19.60, 15.00 และ 8.90 ตามลำดับ (รูปที่ 1.1)

รูปที่ 1.1
มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย ปี 2551

กิจกรรมที่ 3

1. ตลาดการค้าสำคัญของไทยมีอะไรบ้าง อธิบายเหตุผลพอเข้าใจ
2. ปี 2551 อัตราการขยายตัวมูลค่าสินค้านำเข้าสูง เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2550 สาเหตุหลักเกิดจากอะไร

การค้ากับกลุ่มเอเปค

ความเป็นมา ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชียแปซิฟิกหรือเอเปค (Asia Pacific Economic Cooperation: APEC) จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2532 มีสมาชิกเข้าร่วม 21 ราย ประกอบด้วย ออสเตรเลีย บราซิล ในการรุสเซีย แคนาดา ชิลี สาธารณรัฐประชาชนจีน ฮ่องกง อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐ

เกาหลี มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ ป้าปวนนิกินี พลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ จีน ไทย เป ประเทศไทย สหรัฐอเมริกาและเวียดนาม

ความสำคัญของเอเปค

- ผลผลิตด้านการค้าและการลงทุนของเอเปค มีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของโลก
- เป็นตลาดขนาดใหญ่มีประชากรมากกว่า 2,500 ล้านคน เพิ่มศักยภาพด้านการค้าและการลงทุน
- ปริมาณการค้าในกลุ่มสูงถึงร้อยละ 70 และการค้านอกกลุ่มคิดเป็นร้อยละ 30
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติของประเทศสมาชิกมีมูลค่ามากกว่า 18 ล้านเหรียญ สหรัฐอเมริกา

ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากเอเปค มีหลายประการเนื่องจากประเทศไทยมีนโยบายสนับสนุนการค้าเสรีมาโดยตลอดและต่อเนื่อง มีบทบาทสนับสนุนการวางแผนพื้นฐานการพัฒนาภูมิภาคเอเชีย เช่น การพัฒนาโลจิสติกส์ภูมิภาคอาเซียน เป็นต้น ประโยชน์ที่ประเทศไทยได้รับจากกลุ่มเอเปค คือ

- กลุ่มเอเปคสามารถลดอุปสรรคและข้อกีดกันทางการค้า เช่น มาตรการที่มิใช่ภาษี ศุลกากรและมาตรการมีข้อกำหนดสูงกว่ามาตรฐาน เป็นต้น
- ตลาดของสมาชิกที่เปิดเสรีมากขึ้น ได้ช่วยเพิ่มโอกาสในการขยายตัวทางด้านการลงทุนไทย เนื่องจากเอเปคประกอบด้วยสมาชิกที่มีอำนาจและศักยภาพทางเศรษฐกิจ เช่น ญี่ปุ่น อาเซียน จีน แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และประเทศไทยใหม่ เช่น เกาหลี ยังคงรวมถึงประเทศไทยที่จะเป็นตลาดใหม่สำหรับสินค้าไทย เช่น เม็กซิโก ชิลี เปรู และช่องทางการรวมกลุ่มของเอเปคสามารถเพิ่มอำนาจต่อรองกับกลุ่มเศรษฐกิจอื่น ๆ
- การรวมกลุ่มของเอเปคสามารถเพิ่มอำนาจต่อรองกับกลุ่มเศรษฐกิจอื่น ๆ ปี 2551 มูลค่าการค้าไทยกับเอเปคคิดเป็นร้อยละ 20.1 ของมูลค่าการค้ารวมของประเทศไทย (รูปที่ 1.6)

การส่งออก สินค้าออกไทยไปยังเอเปคที่สำคัญคือ แรงงานไฟฟ้า เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ รถชนิดอุปกรณ์และส่วนประกอบเชื้อเพลิง ยางพาราและผลิตภัณฑ์เทียม พลาสติก

และผลิตภัณฑ์ปี 2551 มีมูลค่าการส่งออกเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกรวมทั้งปีคิดเป็นร้อยละ 18.3, 16.5, 7.6, 7.5, 7.3 และ 4.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.6)

ตารางที่ 1.6
สินค้าออกไทยไปอาเซียน

ประเภท	หน่วย: ล้านบาท					
	2547	2548	2549	2550	2551	อัตราการ ขยายตัว ปี 2551 (ร้อยละ)
เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ	648,377	686,102	702,609	711,902	655,118	-7.9
แผงวงจรไฟฟ้า	463,925	570,683	660,452	719,241	726,585	1.0
ยางพาราและผลิตภัณฑ์เทียม	170,478	192,365	256,452	245,863	289,840	17.8
พลาสติกและผลิตภัณฑ์	139,736	179,541	182,678	179,810	190,580	5.9
รถยนต์อุปกรณ์และ	131,352	182,747	186,191	245,863	301,751	22.7
ส่วนประกอบ						
เชือเพลิง	122,968	163,510	217,809	198,158	297,780	50.2
อื่นๆ	1,117,893	1,231,135	1,306,852	1,368,769	1,508,756	10.2
รวม	2,794,729	3,206,083	3,513,043	3,669,599	3,970,410	8.2

ที่มา: สูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้านำเข้า ที่สำคัญคือเชือเพลิง ส่วนประกอบและอุปกรณ์รวมทั้งโครงรถและตัวถัง เหล็กและเหล็กกล้า เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์ปี 2551 มีมูลค่าการนำเข้าจากอาเซียนสูงกว่าปี 2550 และมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 38.0, 17.5, 8.2 และ 1.1 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.7) สำหรับสินค้าอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและ ส่วนประกอบ เป็นต้น

ตารางที่ 1.7
สินค้านำเข้าจากเอเปค

ประเภท	หน่วย: ล้านบาท					
	2547	2548	2549	2550	2551	อัตราการ ขยายตัว ปี 2551 (%)
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	746,801	817,441	982,370	942,781	928,568	-1.5
เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	517,726	604,238	609,828	561,529	568,960	1.3
เรือและอุปกรณ์ทางน้ำ					212,056	
ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	138,921	301,955	219,162	270,749	293,171	8.3
สินแร่โลหะและเศษโลหะ	70,910	155,890	98,338			
เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์	133,122	134,275	159,756	153,903	155,663	
เชื้อเพลิง		199,448	213,792	188,623	260,339	38.0
ส่วนประกอบและอุปกรณ์รวมทั้ง	115,197		121,496	123,523	145,234	17.6
โครงรถและตัวถัง						
เคมีภัณฑ์	84,618			122,855		
อื่น ๆ	828,783	1,061,757	1,151,494	974,495	1,298,603	33.2
รวม	2,636,078	3,275,004	3,356,236	3,338,458	3,862,594	15.6

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

คุณภาพค้าปี 2550 ประเทศไทยเกินคุณภาพค้าเอเปค 331.1 พันล้านบาท แต่ในปี 2551 ไทยมีคุณภาพค้า มีมูลค่าถึง 107.8 พันล้านบาท และอัตราการขยายตัวลดลงเทียบกับปีก่อนถึงร้อยละ 67.4 (ตารางที่ 1.8)

ตารางที่ 1.8
ดุลการค้าไทยกับอาเซียน

ปี	หน่วย: ล้านบาท		อัตราการขยายตัว	
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	(ร้อยละ)
2540	1,288,127	1,342,868	-54,741	-80.74
2541	1,549,232	1,263,100	286,132	-
2542	1,555,120	1,362,030	193,090	-32.54
2543	2,011,697	1,781,325	230,372	19.31
2544	2,070,903	1,864,173	206,730	-10.26
2545	2,138,026	1,935,281	202,745	-1.93
2546	2,418,864	2,211,180	207,684	2.44
2547	2,794,729	2,636,078	158,651	-23.61
2548	3,206,083	3,275,004	-68,921	-
2549	3,513,043	3,356,236	156,807	-
2550	3,669,599	3,338,458	331,141	111.18
2551	3,970,410	3,862,594	107,816	-67.44

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์

การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอาเซียน

ความเป็นมา ประเทศไทยเป็นสมาชิกในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2533 โดยความร่วมมือของหัวหน้ารัฐมนตรี (นายอนันต์ ปันยารชุน) ต่อมาได้มีการเพิ่มประเทศใหม่ 4 ประเทศ ได้แก่ เวียดนาม (ปี 2538) ลาวและพม่า (ปี 2540) และกัมพูชา (ปี 2542) รวมประชากรทั้งสิ้นประมาณ 500 ล้านคน

คุลการค้าไทยกับกลุ่มประเทศอาเซียน ไทยได้เปรียบมาโดยตลอด (ตาราง 1.11) ยกเว้นปี 2535 ซึ่งเป็นปีแรกที่ไทยเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มอาเซียน ไทยได้ขาดดุลการค้าประมาณ 27,451 ล้านบาท และปี 2536 – 2551 ไทยเกินดุลการค้า

การส่งออก สินค้าอุตสาหกรรมไทยส่งไปจำหน่ายกลุ่มอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ มอเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบพลาสติกและผลิตภัณฑ์ ยางพาราและผลิตภัณฑ์เทียม เคมีภัณฑ์และสินค้าประเภทอื่นๆ

การนำเข้า สินค้านำเข้าจากต่างประเทศในกลุ่มอาเซียนที่สำคัญ ได้แก่ น้ำมันดิบ เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องจักรไฟฟ้า และส่วนประกอบ ในปี 2551 มีสัดส่วนการนำเข้าคิดเป็นร้อยละ 30.0, 23.3 และ 18.2 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการนำเข้าทั้งหมดปี 2551 สำหรับสินค้านำเข้าประเภทอื่น ๆ ได้แก่ เคมีภัณฑ์ เม็ดพลาสติก แพลงวารไฟฟ้า ไม้ชูงและไม้ประดูปอื่นๆ ผลิตภัณฑ์โลหะและสินค้านำเข้าประเภทอื่น ๆ (ตารางที่ 1.10) ข้อมูลปี 2551 ประเทศกลุ่มอาเซียนได้นำเข้าน้ำมันดิบจากประเทศไทยมูลค่ามากกว่าปี 2550 มากกว่าหนึ่งเท่าตัว สาเหตุจากวิกฤตราคาน้ำมันโลกพุ่งสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและการขาดแคลนพลังงาน

ตารางที่ 1.9
สินค้าส่งออกไปจำหน่ายอาเซียน

รายการ	มูลค่า : ล้านบาท					สัดส่วน : ร้อยละ				
	2547	2548	2549	2550	2551	2547	2548	2549	2550	2551
มอเตอร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า	156,625	171,461	173,801	199,225	224,419	18.4	17.6	16.9	17.6	18.4
เครื่องรับวิทยุและส่วนประกอบ	155,663	158,547	151,760	173,066	204,294	18.3	16.2	14.7	15.3	16.7
น้ำมันสำเร็จรูป	84,508	114,343	139,498	124,247	146,359	9.9	11.7	13.6	11.0	12.0
รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	72,848	97,675	90,969	112,404	137,822	8.5	10.0	8.8	10.0	11.3
เม็ดพลาสติก และผลิตภัณฑ์	40,758	50,591	62,359	59,718	64,398	4.8	5.2	6.1	5.3	5.3
ผลิตภัณฑ์ยาง	38,557	45,066	52,116	57,173	64,642	4.5	4.6	5.1	5.1	5.3
เคมีภัณฑ์	31,589	34,052	31,729	27,623	34,151	3.7	3.5	3.1	2.4	2.8
อื่นๆ	271,939	304,132	326,947	375,636	343,581	31.9	31.2	31.8	33.3	28.2
รวม	852,487	975,867	1,029,179	1,129,092	1,219,666	100	100	100	100	100

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 1.10

สินค้านำเข้าจากอาเซียน

รายการ	มูลค่า : ล้านบาท					สัดส่วน : ร้อยละ				
	2547	2548	2549	2550	2551	2547	2548	2549	2550	2551
เครื่องใช้ไฟฟ้า	132,225	179,595	172,532	227,220	211,843	20.6	20.6	19.0	26.0	21.2
น้ำมันดิบ	183,130	248,738	278,497	119,236	300,056	28.6	28.6	30.7	13.7	30.0
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	89,067	120,977	116,561	144,182	165,486	13.9	13.9	12.9	16.5	16.6
เคมีภัณฑ์	31,183	42,354	50,537	48,148	55,465	4.9	4.9	5.6	5.5	5.6
เม็ดพลาสติก และผลิตภัณฑ์	25,613	34,684	36,227	40,996	57,957	4.0	4.0	4.0	4.7	5.8
แมงวงจระฟ้า	24,204	32,875	21,646	30,529	54,659	3.8	3.8	2.4	3.5	5.5
ไม้ชุง ไม้เปรูปและอื่น ๆ	12,678	17,220	17,933	17,270	22,983	2.0	2.0	2.0	2.0	2.3
ผลิตภัณฑ์โลหะ	24,716	33,571	34,959	35,326	43,967	3.9	3.9	3.9	4.1	4.4
อื่น ๆ	117,500	159,696	176,790	209,339	86,845	18.4	18.4	19.5	24.0	8.7
รวม	640,316	869,710	905,682	872,246	999,261	100	100	100	100	100

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ดุลการค้า ประเทศไทยเกินดุลการค้าประเทศต่าง ๆ ในกลุ่มอาเซียนมาโดยตลอดนับตั้งแต่ปี 2536 เป็นต้นมา ปี 2550 ไทยเกินดุลการค้ามีมูลค่ามากกว่าปี 2549 มีมูลค่ามากกว่าเท่าตัวเนื่องจากมูลค่าการส่งสินค้าออก เกือบทุกประเภทเพิ่มขึ้นและการเร่งพัฒนาประเทศของบางประเทศในภูมิภาคนี้ ทำให้ความต้องการสินค้าไทยเพิ่มขึ้น

ตารางที่ 1.11
ดุลการค้าไทยกับอาเซียน

หน่วย: ล้านบาท

ปี	สินค้าออก	สินค้าเข้า	ดุลการค้า	อัตราการ ขยายตัว (ร้อยละ)
2540	390,410	247,630	142,780	134.10
2541	408,963	266,576	142,387	-0.28
2542	411,639	302,360	109,279	-23.25
2543	536,909	415,225	121,684	11.35
2544	557,801	446,049	111,752	-8.16
2545	582,130	467,176	114,954	2.87
2546	684,943	522,071	162,872	41.68
2547	852,487	640,316	212,171	30.27
2548	978,867	869,710	106,157	49.97
2549	1,029,179	905,682	123,497	16.33
2550	1,129,092	872,246	256,846	107.98
2551	1,319,666	999,261	320,405	24.75

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ข้อได้เปรียบ

- การค้าไทยเกินดุลกับอาเซียนมาโดยตลอด เช่น ปี 2545–2551 ไทยเกินดุลการค้า (มูลค่าสินค้าออกมากกว่ามูลค่าสินค้าเข้า) ทำให้เงินตราต่างประเทศสกุลต่าง ๆ ในประเทศไทยมีมูลค่าเฉลี่ยปีละ 185,272 ล้านบาท (ตารางที่ 1.11)
- ประเทศไทยเป็นแหล่งศูนย์กลางทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากอาเซียนเป็นตลาดการค้าเสรีขนาดใหญ่ มีประชากรจำนวนมากกว่า 500 ล้านคน ประกอบกับประเทศไทยมีความพร้อมหลาย ๆ ด้านทั้งทางด้านภูมิศาสตร์ตั้งอยู่ในศูนย์กลางภูมิภาคนี้และทรัพยากรอุดมสมบูรณ์จึงเป็นที่สนใจของนักลงทุนต่างชาติ
- ผู้บริโภคได้รับประโยชน์จากการที่มีปริมาณสินค้าอุปโภคบริโภคจำนวนมากหลากหลายรูปแบบให้เลือกซื้อ คุณภาพดี ราคาถูก ระดับความต้องการสินค้าอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ทำให้มูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้า ชุดพืชและชุดสำเร็จรูป พลิตภัณฑ์น้ำ สนับสนุนชักฟอกและเครื่องสำอาง สิ่งพิมพ์ เครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด ของเล่น เครื่องเด่นกีฬาและเครื่องเด่นเกมส์ ผ้าผลไม้และของปวงแต่งที่ทำจากผ้า ผลไม้ กาแฟ เครื่องเทศ
- อัตราภาษีที่ลดลงทำให้สินค้าเข้ามีราคาถูกลง ส่งผลให้มีการนำเข้าสินค้าต่าง ๆ โดยเฉพาะสินค้าทุน วัตถุดิบ และสินค้ากึ่งสำเร็จรูปเพิ่มขึ้น ช่วยให้การผลิตขยายตัวและต้นทุนการผลิตลดลงเป็นประโยชน์ช่วยลดต้นทุนผู้ประกอบการภาคการเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม สินค้าทุนวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูปที่มีมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้นมาก ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบเครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เครื่องจักรใช้ในการเกษตรกรรม หลอดและห่อโลหะ เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ ถุงสุดแช่เย็น แช่แข็ง ปลาทูน่าสดแช่เย็น ด้วยห่อผ้า และด้วยเส้นเล็กหนังคิบและหนังฟอก ยากำจัดศัตรูพืช ไขมันและน้ำมันพืช ปลาป่นและสัตว์อื่น ๆ
- สินค้าออกส่วนใหญ่มีมูลค่าการส่งออกสูง ช่วยเพิ่มรายได้เงินตราต่างประเทศ การส่งออกของไทยขยายตัวเพิ่มขึ้นทั้งสินค้าเกษตรกรรม สินค้าเกษตรกรรมแปรรูปและสินค้าอุตสาหกรรม ทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวดีขึ้น การทำงาน รายได้และความเป็นอยู่ประชาชนดีขึ้น สินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น เช่น

- สินค้าเกษตร เช่น กุ้งสดแซ่บเย็น แซ่เบ็ง ไก่สดแซ่บเย็น แซ่เบ็ง ไก่แปรรูป นมและสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่น ๆ อาหารสัตว์ สิ่งป้องกันอาหาร เป็นต้น
- สินค้าเกษตรแปรรูป เช่น อาหารทะเลแปรรูป อาหารทะเลกระป่อง พลิตภัณฑ์ สาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่นๆ อาหารสัตว์ สิ่งป้องกันอาหาร เป็นต้น
- สินค้าอุตสาหกรรม เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเคมีภัณฑ์ กระดาษ เยื่อกระดาษและผลิตภัณฑ์เม็ดพลาสติก ทองแดงและของทำด้วยทองแดง เครื่องมือแพทย์ และอุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบ ส่วนประกอบที่ใช้มอเตอร์ไฟฟ้าและเครื่องกำเนิดไฟฟ้า วงจรพิมพ์ แพลงຈารไฟฟ้า เป็นต้น

ข้อเสียเปรียบ

- สินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการลดภาษีในอาฟต้าอิกกุ่มนนิ่ง ได้แก่ สินค้าสำเร็จรูป ที่มีการลดภาษีในอาฟต้าหรือเขตการค้าเสรีอาเซียนแล้วแต่เป็นสินค้าที่ต้องใช้วัตถุดินนำเข้าจากประเทศของอาเซียน ซึ่งมีอัตราภาษีค่อนข้างสูง เช่น อิเล็กทรอนิกส์ วัตถุดินของเครื่องใช้ไฟฟ้า วัตถุดินประเภทวัสดุสิ้นเปลืองที่นำมาผลิตเฟอร์นิเจอร์ (เช่น ความเคมีภัณฑ์ เหล็ก ของชำร่วย อุปกรณ์ต่าง ๆ) เคมีภัณฑ์และวัสดุประกอบสินค้า เครื่องหนังและรองเท้าจากอัตราภาษีวัตถุดินที่สูงดังกล่าว ทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตภายในประเทศไทยมีราคาแพงกว่าสินค้าดังกล่าว และเป็นสาเหตุให้ต้นทุนการผลิตและสินค้าสำเร็จรูปที่ผลิตภายในประเทศไทยมีราคาแพงกว่าสินค้าสำเร็จรูปที่นำเข้าจากอาเซียน ส่งผลให้สินค้าไทยหลายประเภทไม่สามารถแข่งขันได้และต้องปิดกิจการหรือปรับเปลี่ยนไปผลิตสินค้าอื่นๆ ทดแทน จึงสมควรเร่งให้มีการปรับโครงสร้างอัตราภาษีตามขั้นตอนการผลิตให้เร็วที่สุด

- การลดภาษีส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศไทยที่มีประสิทธิภาพการผลิตต่ออาเซียนได้ตกลงลดภาษีในวันที่ 1 มกราคม 2546 จะมีสินค้าร้อยละ 60 ของรายการสินค้าทั้งหมด หรือจำนวนมากกว่า 53,000 รายการ ที่มีอัตราภาษีลดลงเหลือ 0%

- อุตสาหกรรมทั่วไปไม่มีศักยภาพในการปรับตัวเพื่อเพิ่มจีดความสามารถในการแข่งขันหรืออุตสาหกรรมที่ต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัวนาน เนื่องจากอุตสาหกรรมเหล่านี้ไม่สามารถขยายแข่งขันกับสินค้าจากประเทศไทยอาเซียนที่มีราคาถูกกว่าได้ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวจะเกิดขึ้นกับทั้งอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าเพื่อจำหน่ายภายในประเทศและอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อการ

ส่งออก โดยเฉพาะสินค้าสำเร็จรูปบางชนิด เช่น น้ำมันพืช สิ่งทอ (ได้แก่ เส้นด้าย เส้นใยประดิษฐ์ ผ้าฝ้าย เป็นต้น) เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องอิเล็กทรอนิกส์บางชนิด เกมิกัณฑ์ และเหล็ก เป็นต้น

ประเทศสมาชิกอาเซียน 6 ประเทศ คือ บруไน อินโดนีเซีย สิงคโปร์ พลิปปินส์ มาเลเซีย และประเทศไทย ได้ร่วมข้อตกลงเร่งรัดการลดภาษี (Inclusion List: IL) เหลือร้อยละ 0 – 5 สำหรับ ทุกรายการในบัญชีลดภาษี และได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนและเดือนที่ปี 2546 ดังนี้

ลดอัตราภาษีเหลือร้อยละ 0 – 5

85% ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List: IL) ปี 2543

90% ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List: IL) ปี 2544

มากกว่า 90% ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List: IL) ปี 2545

100% ของจำนวนรายการในบัญชีลดภาษี (Inclusion List: IL) ปี 2546

การลดอัตราภาษีก่อให้เกิดความต้องการนำเข้าสินค้าต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น สินค้าทุน สินค้ากึ่งสำเร็จ และวัสดุคุณภาพเพิ่มขึ้น ช่วยให้ดันทุนการผลิตลดลง การผลิตขยายตัวซึ่งเป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคเกษตรกรรม

ผลกระทบต่อสิ่งทอไทยเมื่อตลาดอาเซียนเปิดเสรี สิ่งทอเป็นสินค้าประเภทหนึ่งใน ข้อตกลง AFTA (ASEAN Free Trade Area) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มสินค้าที่ต้องเร่งลดภาษี (Fast Taxes) กล่าวคือ สิ่งทอที่มีการค้าขายกันในภูมิภาค หากมีแหล่งกำเนิดในอาเซียนจะถูกเก็บภาษีเพียงร้อยละ 0.5 ซึ่งมีผลบังคับใช้ปี 2543 สำหรับสมาชิก 6 ประเทศแรก คือ ประเทศไทย บруไน พลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และอินโดนีเซีย

หลักเกณฑ์แหล่งกำเนิดสิ่งทอในอาเซียนที่สำคัญคือ

- หลักเกณฑ์การแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation Criteria) คือ สินค้าที่สิ่งทอต้องผ่านขั้นตอนหรือกระบวนการผลิตในอาเซียนที่จะทำให้วัสดุคุณภาพน้ำมีการแปรสภาพถูกต้องตามกฎหมายกำหนด

- หลักเกณฑ์สัดส่วนของวัสดุคุณภาพ (Percentage Criteria) คือสินค้าจะต้องมีสัดส่วนของวัสดุคุณภาพและดันทุนการผลิตใน ASEAN (ASEAN Content) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 ของราคางาน F.O.B. (Free on Board) สิ่งทอและเครื่องจักรที่มีของไทยได้รับผลกระทบจากข้อตกลง AFTA ไม่มากนักเนื่องจาก

ปริมาณการค้าสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่มไทยในภูมิภาคมีสัดส่วนไม่นักนัก เมื่อเปรียบเทียบกับการส่งออกไปยังประเทศออกกลุ่ม โดยเฉพาะเครื่องนุ่งห่มมีมูลค่าการค้าภายในเขตไม่ถึงร้อยละ 10 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งสิ้น

หลักเกณฑ์ที่ใช้กำหนดแหล่งกำเนิดสิ่งทอของข้อตกลงระบุให้ใช้วัดดูดินภายในอาเซียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40 แต่ในความเป็นจริงประเทศไทย ฯ ภายในกลุ่มนี้มีการนำเข้าวัตถุดินจากประเทศนอกกลุ่มในอัตราสูง เพราะไม่สามารถผลิตได้เองหรือผลิตได้คุณภาพดี ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาด

เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในด้านการแบ่งขันกับประเทศผู้ส่งออกอื่นๆ ในอาเซียน ด้วยกัน ประเทศไทยมีศักยภาพการแบ่งขันสูงในสินค้าเครื่องนุ่งห่มและอยู่ในอันดับต้น ๆ คือเป็นอันดับสองรองจากประเทศพิลปินส์

อาเซียนส่งเสริมการท่องเที่ยว¹ การประชุมอาเซียนชั้นนำ ครั้งที่ 14 วันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2552 ณ หัวหิน ประจำปีรีขันธ์ ประธานสภากฎหมายท่องเที่ยว (สพท) ได้เสนอแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนให้รัฐบาลไทยนำเสนอในที่ประชุมสุดยอดอาเซียน 3 ประเด็น คือ

1. ขอให้จัดทำเวช่าอาเซียนเหมือนกับยูโรป จัดทำเวช่าเซนเงนเพื่อความสะดวกให้นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคอื่น ๆ สามารถใช้ขอวีซ่าอาเซียนแล้วเดินทางไปทุกประเทศในอาเซียนโดยไม่ต้องเสียเวลาและค่าใช้จ่ายสิ้นเปลืองในการขอวีซ่าหลาย ๆ ประเทศ

2. ศึกษาและมีมาตรการเพิ่มเติมเกี่ยวกับการลดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวภายในภูมิภาคอาเซียน เพื่อสนับสนุนให้เกิดการท่องเที่ยวภายในภูมิภาคเพิ่มขึ้น เพราะประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางที่คนอาเซียน รวมทั้งภูมิภาคอื่น ๆ ต้องการแวะเที่ยว

3. ร่วมมือกับกลุ่มประเทศอาเซียนดึงดูดนักท่องเที่ยวระดับกลางและระดับล่าง ซึ่งเป็นตลาดขนาดใหญ่ และมีกำลังซื้อดีและให้กลุ่มประเทศอาเซียนร่วมมือกันกระตุ้นการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน สนับสนุนสินค้าเกษตรกรรมอาเซียน ในการประชุมอาเซียนชั้นนำครั้งที่ 14 ระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 1 มีนาคม 2552 ณ หัวหิน ประจำปีรีขันธ์ ในระหว่างหารือทวีปภาค กับอาเซียน 9 ประเทศ

¹ นายกรกฤษ พิรัญกิจ ประธานสภากฎหมายท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เดลินิวส์ หน้า 6 วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2552.

พิลิปปินส์ จะเร่งรัดให้จัดทำแผนลดภัยข้าวให้กับประเทศไทยโดยเร็ว หลังจากไม่สามารถลดภัยข้าวตามเขตการค้าเสรีอาเซียน (อาฟต้า) ภายในปี 2553 ซึ่งอัตราภัยควรลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 20 แต่พิลิปปินส์ยังคงภัยไว้สูงถึงร้อยละ 40 จนถึงปี 2555 ส่งผลกระทบการส่งออกข้าวไทยไปประเทศไทยโดยพิลิปปินส์ เนื่องจากราคากลุ่มเรียกเก็บภัยนำเข้าสูงมาก นอกจานนี้ยังขอให้พิลิปปินส์ ยังคงอัตราภัยที่ร้อยละ 38 แต่จะลดลงเหลือร้อยละ 0 ภายในปี 2558 และขอให้ลดภัยนำเข้าเม็ดพลาสติกหรือร้อยละ 5 ตามเดิม หลังจากการที่ได้มีการปรับเพิ่มเป็นร้อยละ 10

เวียดนาม จะหารือถึงการสร้างความร่วมมือเรื่องข้าวโดยเสนอให้ตั้งคณะกรรมการร่วมมีรัฐมนตรีช่วยพาณิชย์ 2 ฝ่ายเป็นประธานหาแนวทางพัฒนาความร่วมมือใน 3 ระดับคือ ชาวนา ผู้ค้าส่ง และรัฐมนตรี และจะขยายความร่วมมือไปยังสินค้าอื่นๆ ด้วย เช่น ผลไม้ และสินค้าอุปโภคบริโภค

อินโดนีเซีย ได้หารือรายละเอียดในการลงนามบันทึกความเข้าใจ (เอ็ม โอ ยู) เรื่องการค้าน้ำตาลที่อินโดนีเซียไม่ขอมลดภัยเป็น 0% ภายในปี 2553 ซึ่งไทยได้เจรจาขอลดเชยการนำเข้าสำหรับการจัดทำข้อตกลงเขตการค้าเสรี (เอฟทีเอ) ของอาเซียนกับประเทศไทยคู่เจรจา จะพิจารณาความคืบหน้าการเจรจาแต่ละกรอบข้อตกลง

อินเดีย ยังไม่ลงนามในข้อตกลงเพื่ออินเดียต้องเลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนด ให้การลงนามอาเซียนกับอินเดียต้องเลื่อนออกไปอย่างไม่มีกำหนด

ความร่วมมือของอาเซียน⁶ นายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรีได้เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการรัฐมนตรีอาเซียน จังหวัดภูเก็ต (23 กุมภาพันธ์ 2552) ประเด็นหลักคือ

- การขยายความร่วมมือทางด้านการเงินและการคลัง เพื่อรองรับวิกฤตเศรษฐกิจโลก คือสมาชิกอาเซียนร่วมมือกัน
 - การร่วมมือเพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์โลก เพื่อร่วมมือกันกำหนดนโยบายแก้ปัญหาการเงิน และเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียนต่อไป
 - เพิ่มความร่วมมือในตลาดตราสารหนี้ เพื่อเป็นแหล่งลงทุนในภูมิภาคอาเซียนและการพัฒนาตลาดทุนภูมิภาค
 - สนับสนุนความร่วมมือระดับพหุภาคีและมีการขยายวงเงินสำรองเพื่อความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยธนาคารเพื่อการพัฒนาอาเซียนได้เสนอให้ประเทศไทยสนับสนุนด้วยเพิ่มทุน

⁶ นายสมรับ สังจพงษ์ พนักงานอาเซียนเป็นหนึ่งเดียว ไทยรัฐฯ หน้า 9 วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552

ให้กับเอดีบี เพื่อเป็นวงเงินให้ปล่อยกู้ให้กับประเทศสมาชิก ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียนได้ขอความช่วยเหลือด้านเงินกู้เฉลี่ยปีละ 6,000 – 7,000 ล้านเหรียญสหรัฐฯ เป็น 16,000 ล้านเหรียญสหรัฐฯ ในปี 2553

- ที่ประชุมอาเซียนมีความเห็น ให้นำหัวข้อปัญหามาตรการกีดกันการค้าไปเจรจาหารือกับกลุ่มผู้นำทางอุตสาหกรรมชั้นนำ (G 20) เพื่อลดแรงกดดันการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศในอนาคต

การค้าไทยกับสหภาพยุโรป

ประชาคมยุโรปหรือสหภาพยุโรป (European Union: EU) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2500 ภายใต้สนธิสัญญากรุงโรม โดยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาคเดียวกัน 6 ประเทศ ประกอบด้วย เบลเยียม เนเธอร์แลนด์ ลักเซมเบอร์ก เยอรมนี ฝรั่งเศส และอิตาลี ต่อมา มีสมาชิกเพิ่มขึ้นอีกร่วม 15 ประเทศ สมาชิกสหภาพยุโรปที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ สหราชอาณาจักร เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ไอซ์แลนด์ สวีเดน กรีซ โปรตุเกส ออสเตรเลียและสเปน

ปี 2547 สหภาพยุโรปได้รวมกลุ่มการค้ารวม 27 ประเทศ ประกอบด้วย เบลเยียม บลากาเรีย สาธารณรัฐเช็ก เดนมาร์ก เยอรมนี เอสโตรเนีย ไอซ์แลนด์ กรีก สเปน ฝรั่งเศส อิตาลี ไซบีรัส เลท เวีย ลิทัวเนีย ลักเซมเบอร์ก ชั้นการ มัลตา เนเธอร์แลนด์ โปแลนด์ ออสเตรเลีย โปรตุเกส โรมาเนีย สโลวีเนีย สโลวาเกีย ฟิลแลนด์ สวีเดน และสหราชอาณาจักร

ตุลาคม 2550 สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศประจำสหภาพยุโรปได้ออกประกาศบัญชีรายชื่อค่า�ตรวจสอบที่อยู่อาศัยแคนของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปรวม 27 ประเทศ กฎระเบียบใหม่นี้เป็นกฎระเบียบกลาง ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการค้านห่วงโซ่ออาหารและสุขภาพสัตว์ของสหภาพยุโรป เพื่อปรับปรุงแก้ไขบัญชีรายชื่อค่า�ตรวจสอบที่อยู่อาศัยแคนของประเทศสมาชิก EU (27) ให้เป็นปัจจุบัน โดยมี BIPS ทำหน้าที่ตรวจสอบควบคุมค้านสัตวแพทย์ (Veterinary Control) ซึ่งกฎระเบียบดังกล่าวมีการแก้ไขในส่วนเกี่ยวข้องสรุปดังนี้

- ชื่อค่า�

- รหัสระบบ TRACES (Trade Control and Expert System) เป็นระบบฐานข้อมูลกลางระบบเดียวตั้งต้น 15 เมษายน 2547
- ประเภทของค่า (A = ท่าอากาศยาน, F = สถานีริมไฟ, P = ท่าเรือ, R = ขนส่งทางบก (รถบรรทุก))
 - ประเภทของศูนย์ตรวจสอบ (Inspection Centre)
 - ประเภทของสินค้า
 - HC = สินค้าอาหารทุกประเภทเพื่อการบริโภคของมนุษย์
 - NHC = สินค้าอื่น ๆ
 - NT = สินค้าปกติที่ไม่ต้องแช่เย็น
 - T (FR) = สินค้าแช่เย็น
 - T (CM) = สินค้าแช่เย็น
 - สัตว์มีชีวิต (Live Animals)
 - แก๊สไนโตรเจน ออกบัญชีรายชื่อ และเพิ่มบัญชีรายชื่อ BIPS บางสถานที่ทั้งนี้ กฏระเบียบดังกล่าวจะมีผลบังคับใช้ภายในทุกประเทศสมาชิก EU (27) นับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2550 เป็นต้นไป ปัจจุบัน EU มีค่านตรวจสอบที่อยู่รายเดือนสมาชิกทั้ง 27 ประเทศเป็นจำนวน 299 ค่า และมีศูนย์ตรวจสอบ (Inspection Centre) ซึ่งเป็นห้องปฏิบัติการที่มีศักยภาพในการตรวจสอบสินค้าที่นำมาจากสัตว์ตามกระบวนการทางสัตวแพทย์ประจำ BIPS ต่างๆ เป็นจำนวน 141 แห่ง ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง BIPS นี้เพื่อป้องคุ้มครองสุขภาพผู้บริโภคและสัตว์ใน EU อันเนื่องมาจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น วิกฤตการณ์โรคระบาดในสัตว์ สินค้าเนื้อสัตว์ที่ส่งผลเป็นอันตรายต่อผู้บริโภค โดยระดับมาตรฐานการตรวจสอบของแต่ละค่านั้นจะเท่าเทียมกัน และจะถูกควบคุมและสามารถดูแลบังการแพร่ระบาดได้โดยสำนักงานอาหารและสัตว์ประจำสหภาพยุโรป (EU Food and Veterinary Office) ซึ่งเป็นระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมทั้ง EU (27)

ผลกระทบต่อเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทย

- การรวมตัวของสหภาพยุโรปทำให้ระบบการเงินมั่นคงดึงดูดให้มีการลงทุนในสหภาพยุโรปเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการลงทุนในภูมิภาคอื่นๆ รวมทั้งประเทศไทย

- กฎระเบียบ ข้อบังคับภายในประเทศสมาชิกทำให้สหภาพยูโรปเป็นตลาดใหม่ ประกอบด้วย ผู้บริโภคที่มีอำนาจซื้อสูง กฎเกณฑ์ร่วมของกลุ่มสหภาพยูโรป เช่น การกำหนด มาตรฐานสินค้านำเข้าสหภาพยูโรป ส่งผลกระทบสินค้าไทยส่งออกตลาดสหภาพยูโรปได้ยากขึ้น
- ปัญหาการคิดกันการค้าเป็นปัญหาด้านภาษีและมิใช่ภาษี เช่น การตัดสิทธิ GSP สินค้า ไทย การเรียกเก็บภาษีนำเข้าปลาทูน่ากระปองจากประเทศไทยในอัตราไม่เป็นธรรม
- ปัญหาด้านคุณภาพและสุขอนามัยของสินค้าบางรายการ ได้แก่ ดอกกล้วยไม้ พลิตกัณฑ์เนื้อสัตว์และหอยสองฝ่าย
- ปัญหารักษาสภาพแวดล้อม เช่น สหภาพยูโรปได้กำหนดระเบียบว่าด้วยการ จัดการเศษทั้งของผลิตภัณฑ์ไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

มาตรการตัดสิทธิ GSP และผลกระทบประเทศไทย มาตรการตัดสิทธิ GSP นับเป็น มาตรการใหม่ ตั้งแต่สหภาพยูโรปได้เริ่มโครงการ GSP (Generalized System of Preferences) ปี 2514 เป็นต้นมา ภายใต้มาตรการนี้ได้กำหนดมาตรการตัดสิทธิ GSP กับสินค้าหรือประเทศที่มี ความสามารถแข่งขันได้แล้วคือ

- การตัดสิทธิสินค้าบางกลุ่มของบางประเทศ (Sector/Country Graduation)
- การตัดสิทธิ GSP ทั้งประเทศ (Country Graduation)

โดยพิจารณาจากระดับรายได้ประชาชนต่อหัว (GNP per capita) ของปี 2538 (1995) หาก ประเทศผู้รับสิทธิ์ไม่มีรายได้ประชาติต่อหัวเกิน 8,210 เหรียญสหรัฐฯ ก็จะถูกตัดสิทธิ GSP ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2541 มีประเทศถูกตัดสิทธิ GSP ไปแล้วรวม 3 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และช่องกง

ระบบ GSP หมายถึง ระบบสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรที่ประเทศพัฒนาแล้วให้แก่สินค้าที่ ไม่แหล่งกำเนิดสินค้าในประเทศกำลังพัฒนา โดยการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีนำเข้าให้แก่สินค้าที่ อยู่ในข่ายที่ได้รับสิทธิ ทั้งประเทศผู้ให้สิทธิพิเศษจะเป็นผู้ให้เพียงฝ่ายเดียวไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น ดังนั้น จึงเป็นสิทธิของสหภาพยูโรปที่จะพิจารณาให้หรือถอนการให้สิทธิพิเศษทาง ศุลกากรนี้ได้ตามมาตรการที่เหมาะสม แต่ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามข้อกำหนดเกี่ยวกับเรื่อง GSP ภายใต้ องค์การค้าโลก (WTO)

สำหรับประเทศไทยสหภาพยูโรปได้ตัดสิทธิ GSP สินค้าไทยรวม 9 กลุ่ม กลุ่มสินค้า ดังกล่าวภายในได้มาตรฐานการตัดสิทธิบางกลุ่มสินค้า เช่น กลุ่มสินค้าประมง ไทยถูกตัดสิทธิเพียง ประเทศเดียว สหภาพยูโรปไม่ได้ตัดสิทธิ GSP สินค้าไทยเพียงประเทศเดียว แต่ยังมีสินค้าบาง

ประเทศไทยรับสิทธิอื่นๆ ที่มีความสามารถในการแบ่งขันและถูกตัดสิทธิเช่นเดียวกันกับประเทศไทย ดังตารางที่ 1.12

ตารางที่ 1.12

กลุ่มสินค้าไทยที่ถูกตัดสิทธิภายใต้มาตราการ Sectors/Country Graduation

พิกัดศุลกากร	กลุ่มสินค้า	ประเทศไทยที่ถูกตัดสิทธิ
03, 1604, 1605 19022010	กลุ่มสินค้าประมง	ประเทศไทย
06 – 08	กลุ่มสินค้าพืชผักและผลไม้	ไทย ชิลี เม็กซิโก
16 – 23 ยกเว้น 1604 1605, 19022010	กลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์อาหารปูงแต่ง	ไทย อาราจันตินา บราซิล
39 – 40	กลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์พลาสติกและยาง	ไทย มาเลเซีย เกาหลีใต้
42 – 43	กลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์จากหนัง	ไทย จีน อินเดีย ช่องกง ปากีสถาน เกาหลีใต้
61 – 63	กลุ่มสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูป	ไทย จีน มาเลเซีย มาเก๊า บราซิล เกาหลีใต้
61 – 67	กลุ่มสินค้ารองเท้าและดอกไม้ประดิษฐ์	ไทย บราซิล อินโดนีเซีย บราซิล เกาหลีใต้
71	กลุ่มสินค้าเครื่องประดับ	ไทย บราซิล คาซัคสถาน ช่องกง
94 – 96	กลุ่มสินค้าผลิตภัณฑ์ของเด็กเล่น และเบ็ดเตล็ด	ไทย จีน ช่องกง เกาหลีใต้

หมายเหตุ: ประเทศไทยที่ถูกตัดสิทธิ GSP ทั้งประเทศตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2541

ผลกระทบสินค้าไทยถูกตัดสิทธิ GSP การที่สินค้าไทยทั้ง 9 กลุ่มถูกตัดสิทธิ GSP ภายใต้มาตราการตัดสิทธิบางกลุ่มของบางประเทศ (Sector / Country Graduation) ทำให้สินค้าไทยทั้ง 9 กลุ่มดังกล่าวต้องเสียภาษีนำเข้าสหภาพยุโรปในอัตราที่สูงขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการแบ่งขันของสินค้าไทยลดลง ราคาสินค้าไทยในตลาดสหภาพยุโรปจะสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งอื่นๆ ที่ยังคงได้รับสิทธิ GSP โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าเกษตร เนื่องจากสินค้าเกษตรส่วนใหญ่จะมีลักษณะ Homogeneous Products ดังนั้นราคาก็จะเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจซื้อ

ของผู้บริโภค ผลกระทบจากต้นทุนการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ราคาจำหน่ายสินค้าสูงขึ้นตามไปด้วย ได้ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทย นอกจากนี้ก่อนลุ่มสินค้าประมงซึ่งแต่ละปีเป็นสินค้าส่งออกไทยไปยังสหภาพยุโรปมีมูลค่าการส่งออกสูงขึ้นและไทยถูกตัดสิทธิ GSP เพียงประเทศเดียวเท่านั้น

สินค้าอุดหนุนกรรม การถูกตัดสิทธิจะส่งผลกระทบน้อยกว่าสินค้าเกษตร เพราะประเทศคู่แข่งขันที่สำคัญถูกตัดสิทธิ GSP ในหลายก่อนลุ่มสินค้า เช่นเดียวกับประเทศไทย สินค้าอุดหนุนกรรมส่วนใหญ่จะมีส่วนต่าง ๆ (margin) ระหว่างอัตราภาษี MFN และอัตรา GSP ก่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับสินค้าเกษตร แต่ยังไหร่ความการถูกตัดสิทธิ GSP ได้ส่งผลต่อการส่งออกของประเทศไทย ดังนั้นผู้ผลิตและผู้ส่งออกของไทยต้องปรับตัวเข้าสอดคล้องกับการผลิต เพิ่มศักยภาพการผลิตให้สามารถแข่งขันในตลาดสหภาพยุโรปต่อไป

มาตรการป้องกันของสหภาพยุโรป ผลกระทบตลาดส่งออกมันสำปะหลังไทย ปี 2546 คณะกรรมการธุรกิจการสหภาพยุโรป (EU Commission) ได้ออกมาตรการป้องกันตลาดสินค้าชั้ญพืช ราคาถูกจากประเทศยุโรปตะวันออก (Black Sea) โดยเฉพาะรัสเซีย และยูเครนที่เป็นผู้ส่งออกสินค้าชั้ญพืชรายสำคัญไปยังสหภาพยุโรป

สหภาพยุโรปได้ออกมาตรการกำหนดโควต้าการนำเข้าสินค้าชั้ญพืช (Low & Medium Quality Soft Grain) ในปริมาณนำเข้ารวม 2,981,600 ตัน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2546 ซึ่งโควต้าดังกล่าวได้ให้สิทธิพิเศษแก่สหรัฐอเมริกา 572,000 ตันและแคนาดา 38,000 ตัน (อัตราภาษีโควต้า 12 ยูโร/ตัน) สำหรับปริมาณโควต้าที่เหลือ 2.37 ล้านตัน เปิดให้มีการเข้าไปในระบบ First-Come – First-Served) โดยแบ่งการนำเข้าออกเป็น 4 ช่วง (อัตราภาษีนอกโควต้าอัตรา 95 ยูโร/ตัน)

สหภาพยุโรปได้เจรจาโควต้ากับรัสเซียและยูเครน เพื่อพิจารณาจัดสรรโควต้าพิเศษให้รัสเซียและยูเครน ซึ่งมีแนวโน้มว่าสหภาพยุโรปจะจัดสรรโควต้าให้รัสเซียปริมาณต่ำ คือปริมาณ 600,000 ตัน รัสเซียได้ต่อรองขอเพิ่มโควต้าสูงขึ้น หากไม่บรรลุผลตามคำร้องขอ รัสเซียจะดำเนินการตอบโต้การนำเข้าสินค้าเนื้อสัตว์ (เนื้อโค / สุกร / ไก่) จากสหภาพยุโรป ดังเช่น กรณีรัสเซียได้มีมาตรการตอบโต้สหรัฐอเมริกา (Russian Steel-US Poultry) ซึ่งมีผลกระทบต่อเกษตรกรของสหภาพยุโรป เนื่องจากปัจจุบันรัสเซียเป็นประเทศผู้นำเข้าสินค้าเนื้อสัตว์ที่ใหญ่ที่สุดในยุโรปและรัสเซีย ได้นำเข้าสินค้าเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์มากจาก EU ในแต่ละปีปริมาณมาก

ผลกระทบตลาดส่งออกไทย มันสำปะหลังเป็นพิษเศรษฐกิจสำคัญและมีความเกี่ยวพันกับเกษตรกรไทยเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคตะวันออกทั้งในด้าน

การผลิตการแปรรูป การส่งออกในแต่ละปีประเทศไทยส่งออกมันสำปะหลัง (มันเส้น/มันเม็ด-Chips/Hard Pellets) จำนวนมากไปยังตลาดสหภาพยุโรป (EU) ปัจจุบันสหภาพยุโรปมีนโยบายลดการอุดหนุนสินค้าเกษตร ส่งผลให้ราคารัฐพืชในตลาดสหภาพยุโรประคากลดลงและเป็นผลทำให้สินค้ามันสำปะหลังของไทยต้องแข่งขันกับราคасินค้ารัฐพืชในยุโรปด้วย

มันอัดเม็ดของไทยซึ่งส่งออกไปสหภาพยุโรปส่วนใหญ่ใช้เป็นอาหารสุกร เนื่องจากสูตรมีความต้องการอาหารที่มีสัดส่วนของพลังงานสูง ได้แก่ รัฐพืช (Cereals) รัสเซียและยุเครนเป็นแหล่งผลิตรัฐพืชขนาดใหญ่ที่มีปริมาณผลผลิตมาก รวมทั้งมีราคาถูกและเป็นรัฐพืชที่มีคุณภาพในการเลี้ยงสัตว์ จากนโยบายลดการอุดหนุนการเกษตรของสหภาพยุโรป ส่งผลให้รัฐพืชจำนวนมากจากยุโรปตัววันออก (โดยเฉพาะรัสเซีย ยุเครน ผู้ผลิตรัฐพืชรายใหญ่ของโลก) หลังไหลดเข้าไปยังสหภาพยุโรปจำนวนมาก ส่งผลให้ความต้องการนำเข้าสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังจากประเทศไทยลดลง ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสินค้าผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังของไทยไปยังสหภาพยุโรปลดลง

จากการสำรวจส่งออกสินค้ารัฐพืชจำนวนมากมาศึกษาของรัฐสัมนาชีและยุเครน ประกอบกับนโยบายกีดกันการค้าของสหภาพยุโรปที่เพิ่มขึ้น มาตรการเข้มงวดขึ้น ได้ส่งผลกระทบด้านลบต่อการส่งออกสินค้ามันสำปะหลังของไทย ผู้ประกอบธุรกิจระหว่างประเทศที่เก็บไว้ของ เช่น ผู้ประกอบการล้านมันอุตสาหกรรมการผลิต การแปรรูปสินค้าเกษตรกรรมและเกษตรกรรมของไทย จำนวนหลายล้านครัวเรือน ในอนาคต โครงสร้างตลาดมันสำปะหลังโลกเปลี่ยนแปลง เช่น ใช้มันสำปะหลังเม็ดลดลง เป็นมันและเป็นแปรรูปเพิ่มขึ้น ดังนั้น ผู้ประกอบการธุรกิจมันสำปะหลังต้องปรับแผนการผลิตและการส่งออก เช่น ศึกษาเรื่องพื้นที่การเพาะปลูกให้มีสัดส่วนเพียงพอ กับการเพาะปลูกมันสำปะหลัง คุณภาพ การปรับปรุงพันธุ์ การเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ เพิ่มเทคโนโลยีการผลิตระดับฟาร์ม ส่งเสริมการใช้มันสำปะหลังในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น อุตสาหกรรมแป้ง อุตสาหกรรมอาหาร การผลิตสารความหวาน (Glucose, Dextrose, Fructose, Treacle) อุตสาหกรรมกรดอะมิโน/ไลซีน (Lysine) ซอร์บิทอล (Sorbital/D-Glucital) และอุตสาหกรรมกระดาษ/ภาชนะ/สิ่งทอ/ไม้อัด ฯลฯ

นอกจากนี้การศึกษาความเป็นไปได้ในการใช้มันสำปะหลังเป็นวัสดุดิบในผลิตภัณฑ์ใหม่ เป็นการผลิตแอลกอฮอล์และอิथานอล (Ethanol) เป็นต้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังให้หลากหลายเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เป็นอีกสู่ทางหนึ่งเพื่อเพิ่มช่องทางการค้าและการส่งออกผลิตภัณฑ์มันสำปะหลังไทยให้กว้างขึ้นต่อไป

การค้าไทยกับสหภาพยุโรป สหภาพยุโรปเป็นกลุ่มประเทศคู่ค้าที่สำคัญของไทย เนื่องจาก เป็นตลาดใหญ่มีประชากรจำนวนมากเกือบ 500 ล้านคน ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่มีความต้องการซื้อ สินค้าอุตสาหกรรม สินค้าเกษตรกรรม และเกษตรกรรมแปรรูปจากประเทศไทย ในขณะเดียวกัน ตลาดสหภาพยุโรปเป็นตลาดนำเข้าสินค้าทุนประเภทเครื่องใช้ในอุตสาหกรรมและวัสดุคิดที่ใช้ในการผลิตเพื่อการบริโภคภายในประเทศและเพื่อการส่งออก

การส่งออก สินค้าออกประเทศไทยไปยังสหภาพยุโรป ทั้ง EU (15) และ EU (27) ที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่งและท่องคำแท่ง ปี 2551 ประเทศไทยส่งออกจำนวน 4.7 ล้านดอลลาร์ฯ ประเมินเทียบกับมูลค่าส่งออกรวมทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ (14.9, 16.0) (16.8, 17.7) และ (8.0, 7.5) ตามลำดับ (ตาราง 1.13) นอกจากนี้ ประเทศไทยยังส่งออกสินค้าผลิตภัณฑ์ยาง ส่วนประกอบและ อุปกรณ์ประกอบรวมทั้ง โครงรถและตัวถัง และโดยเฉพาะสินค้าอื่น ๆ มีสัดส่วนถึง (53.7, 52.2) ในปี 2551 (ตารางที่ 1.13)

ตารางที่ 1.13
สินค้าออกไทยกับสหภาพยุโรป

รายการ	EU (15)						EU (27)					
	2547	2548	2549	2550	2551	ตัวส่วน ปี 2551 (ร้อยละ)	2547	2548	2549	2550	2551	ตัวส่วน ปี 2551 (ร้อยละ)
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	94,617	105,833	104,801	158,613	104,151	14.9	100,884	113,140	115,875	128,498	123,164	16.0
เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	111,679	128,324	146,927	113,021	117,520	16.8	115,428	138,411	161,581	181,528	136,635	17.7
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้ง โครงสร้างและตัวถัง	52,737	32,309	69,546	57,982	46,336	6.6	54,759	34,678	73,664	62,005	50,035	6.5
เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ	28,529	30,483	33,136	43,509	56,205	8.0	29,263	30,939	33,714	43,531	57,887	7.5
ผลิตภัณฑ์ยาง	30,690	33,280	34,292	39,568			32,276	35,764	36,661	49,664		
อื่น ๆ	235,713	240,608	253,461	272,317	375,726	53.7	246,848	250,164	263,753	282,727	402,055	52.2
รวม	553,965	570,837	642,163	685,010	699,938	100.0	579,458	603,096	685,248	747,953	769,776	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การนำเข้า ประเทศไทยมีความต้องการนำเข้าสินค้าจากสหภาพยุโรปหลากหลายประเภท
ที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ
ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์ปี 2551 สัดส่วนการนำเข้าคิดเป็นร้อย
ละ (28.5, 28.2) (15.7, 16.3) (3.0, 2.9) และ (4.2, 4.2) ตามลำดับ จาก EU (15) และ EU (27) (ตาราง
ที่ 1.14) นอกจากนี้ยังมีสินค้านำเข้าประเภทเคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์และเภสัชกรรม เครื่อง
เพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เป็นต้น สำหรับสินค้านำเข้าประเภทอื่นๆ ประเทศไทยได้
นำเข้าจาก EU (15) และ EU (27) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละสูงมากคือ (40.9, 40.8) คุณารงค์ 1.14

ตารางที่ 1.14
สินค้านำเข้าจากสหภาพยุโรป

รายการ	EU (15)						EU (27)					
	2547	2548	2549	2550	2551	สัดส่วน ปี 2551 (ร้อยละ)	2547	2548	2549	2550	2551	สัดส่วน ปี 2551 (ร้อยละ)
เครื่องปรับอากาศและส่วนประดับ	81,377	73,162	88,568	60,876	131,348	28.5	83,075	75,303	96,139	62,233	133,982	28.2
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประดับอื่น ๆ	47,821	57,156	59,885	98,048	72,352	15.7	51,389	60,447	63,055	101,544	77,293	16.3
ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	13,312	19,880	14,837	14,594	14,000		13,351		15,093	14,685	14,148	3.0
ส่วนประดับและอุปกรณ์รวมทั้งโครงรถและตัวถัง	17,162	12,341					18,106	12,435				
เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์	16,649	18,533	21,367	19,795	19,573		16,775	18,652	21,581	19,885	19,893	4.2
เคมีภัณฑ์	13,123											
ยานพาหนะและอุปกรณ์บนสั่ง		6,723	6,158					67,390	6,141			
ผลิตภัณฑ์เวชภัณฑ์และเภสัชกรรม		14,236	19,631	16,167	22,659	4.9			20,024	16,265	23,216	4.9
เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ			11,861	11,732	12,435	2.7	12,743	13,782	12,542	15,725	12,582	2.7
อื่น ๆ	177,278	219,164	190,984	181,945	188,179	40.9	184,941	186,734	197,900	185,657	193,661	40.8
รวม	366,722	421,195	413,291	403,157	460,546	92.7	380,380	434,743	432,475	415,994	474,775	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ดุลการค้าไทย จากสถิติปี 2540 – 2551 ไทยเกินดุลการค้าสหภาพยุโรปมาโดยตลอด แต่เมื่อข้อน่าสังเกตว่าอัตราการขยายตัวของการเกินดุลการค้าปี 2551 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2550 ติดลบ (-14.9, 11.1) ดูตาราง 1.15 สามารถสังเคราะห์ได้ว่าเศรษฐกิจโลกลดลงและการหดตัวของตลาดสหภาพยุโรปทำให้ปริมาณความต้องการนำเข้าสินค้าจากไทยลดลง และเป็นสัดส่วนเดือนให้ประเทศไทยตระหนักถึงการวางแผนโดยน้ำบทการขยายตลาดต่างประเทศ แสวงหาตลาดใหม่ๆ และการตลาดเชิงกลยุทธ์ต่อไป

กิจกรรมที่ 4

1. ตลาดเอเปกมีความสำคัญอย่างไร อธิบายพอสังเขป
2. การค้าไทยกับอาเซียนมีข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบอย่างไรบ้าง อธิบายพอเข้าใจ
3. สหภาพยุโรปได้รวมตัวกันเป็น EU (15) และ EU (27) เมื่อจากสหภาพยุโรปเป็นตลาดสำคัญของไทย ปี 2551 อัตราการขยายตัวของการเกินดุลการค้าติดลบ นักศึกษาคิดว่าอนาคตจะดำเนินกลยุทธ์การตลาดระหว่างประเทศอย่างไร วิจารณ์และอธิบายพอเข้าใจ

ตารางที่ 1.15
ดุลการค้าไทยกับสหภาพยุโรป

ปี	EU(15)					EU(27)				
	มูลค่าการค้า	ส่งออก	นำเข้า	คุ้มครอง	อัตราการขยายตัวดุลการค้า (ร้อยละ)	มูลค่าการค้า	ส่งออก	นำเข้า	คุ้มครอง	อัตราการขยายตัวดุลการค้า (ร้อยละ)
2540	558,859	290,387	268,472	21,915	-					
2541	622,941	401,157	221,784	179,373	-					
2542	594,974	371,969	223,005	148,964	-17.5					
2543	691,297	437,100	154,197	182,903	22.8					
2544	803,919	466,434	337,485	128,949	-29.5					
2545	742,279	438,370	303,909	134,461	4.3	767,749	454,480	313,269	141,211	-
2546	802,530	488,392	314,138	174,254	29.6	832,512	507,836	324,676	183,160	29.7
2547	920,693	553,965	366,728	187,237	7.5	959,838	579,458	380,380	190,078	3.8
2548	992,032	570,837	421,195	149,642	-20.1	1,037,869	603,096	434,773	168,323	-11.4
2549	1,055,454	642,163	413,291	228,872	52.9	1,117,723	685,248	432,475	252,773	50.2
2550	1,087,717	684,560	403,157	281,403	23.0	1,163,947	747,953	415,994	331,959	31.3
2551	1,160,484	699,938	460,546	239,392	-14.9	1,244,551	769,776	474,775	295,001	-11.1

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ

การค้าเสรีอเมริกาเหนือ (NAFTA) เป็นตลาดสำคัญของประเทศไทย ปี 2551 และปี 2550 ไทยส่งสินค้าออกไปนาฟตาร้อยละ 12.70 และ 14.07 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศ และนำเข้าจากนาฟตาคิดเป็นร้อยละ 7.09 และ 7.43 ของมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งประเทศ

สินค้าออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องวีดิโອ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ หม้อแปลง ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป พลิตภัณฑ์ยาง เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เป็นต้น (ตารางที่ 1.16)

ตารางที่ 1.16

สินค้าออกไทยกับเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อย%				
	2547	2548	2549	2550	2551	2547	2548	2549	2550	2551
เครื่องวีดิโອ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ	164,632	141,950	152,257	188,667	128,860	24.1	19.1	18.7	25.3	17.3
อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป	89,426	134,989	180,759	155,544	151,477	13.1	18.2	22.3	20.9	20.4
พลิตภัณฑ์ยาง เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ อื่นๆ	46,901	40,504	48,397	38,121	57,139	6.9	5.5	6.0	5.1	7.7
	43,592	43,762	43,525	32,974		6.4	5.9	5.4	4.4	
	36,714	46,872	44,987	53,265	50,294	5.3	6.3	5.5	7.1	6.8
	302,421	332,403	342,113	277,443		27,528				3.7
รวม	683,686	740,840	812,038	746,014	743,994	100	100	100	100	100

ที่มา: สูญย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้าเข้าสำคัญ ได้แก่ เครื่องวีดิโອ เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบ หม้อแปลง ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ พลาสติกและผลิตภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน เครื่องมือเครื่องใช้กับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การจัดการตรวจสอบและถ่ายรูป ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เป็นต้น (ตารางที่ 1.17)

ตารางที่ 1.17
ต้นค้านำเข้าจากเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2547	2548	2549	2550	2551	2547	2548	2549	2550	2551
เครื่องดื่มไอเกิร์ลสบีง	62,534	92,852	76,217	59,791	83,769	19.6	24.5	19.3	16.5	19.9
อุปกรณ์และส่วนประกอบ										
หน้อเบปังไฟฟ้าและ	67,872	67,491	53,289	45,305	87,268	21.4	17.8	13.5	12.5	20.6
ส่วนประกอบอื่นๆ										
หลักศึกและผลิตภัณฑ์	14,585	14,308	42,615	10,828	16,990	4.6	3.8	10.8	2.9	4.0
เคมีภัณฑ์	11,725			8,619		3.7			2.4	
เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน			85,546	86,518				21.6	3.9	
เครื่องมือเครื่องใช้กันวิทยาศาสตร์	12,488	16,844	19,963	14,558		3.9	4.4	5.0	4.0	
การแพทย์การจัดการตรวจสอบ										
และการถ่ายชูป										
ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	6,895			11,480	36,222	2.2			3.1	8.6
ผลิตภัณฑ์โลหะ	7,753		10,555			2.4		2.7		
เครื่องเพชร พลอย อัญมณี		6,321			2,487		1.7			0.5
เงินแท่งและทองคำ										
ธุรกรรมซื้อ-ขายพิเศษ			4,901					1.2		
อื่นๆ	133,900	180,709	102,230	125,052	194,850	42.1	47.7	25.8	34.5	46.2
รวม	317,752	378,525	395,316	362,151	421,586	100	100	100	100	100

ที่มา: สูญเสียโอนโลหสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

คุณภาพค้า ประเทศไทยเกินคุณภาพเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (นาฟต้า) จากตารางที่ 1.18 ปี 2540 – 2551 ประเทศไทยเกินคุณภาพการค้ามาโดยตลอด สำหรับปี 2551 และปี 2550 ไทยเกินคุณภาพค้า มูลค่า 383.8 พันล้านบาท และ 322.4 พันล้านบาท ตามลำดับ

ตารางที่ 1.18
ดุลการค้าประเทคโนโลยีกับนาฬิกา

ปี	หน่วย: ล้านบาท			อัตราการขยายตัว: ร้อยละ		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
2540	379,139	286,290	92,851	40.04	16.05	286.13
2541	337,277	263,722	21,555	41.71	-7.18	192.47
2542	316,771	261,820	254,951	-3.82	-1.47	-6.11
2543	637,927	312,394	325,532	23.44	19.32	27.68
2544	638,488	339,769	298,718	0.09	8.76	-8.24
2545	635,145	288,855	346,290	-0.52	-14.99	-115.93
2546	621,185	319,683	301,502	-2.20	10.67	-12.93
2547	683,686	317,752	365,934	10.06	-0.60	21.37
2548	740,480	378,525	361,955	8.31	19.13	-1.09
2549	812,038	395,316	416,742	9.67	4.44	15.40
2550	746,014	362,151	383,863	-8.13	-8.39	-7.89
2551	743,994	421,586	322,408	-0.27	16.41	-16.01

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

การค้าไทยกับกลุ่มประเทศอาเซม

ความเป็นมา การประชุมอาเซม (ASEM) ครั้งที่ 1 มีขึ้นเมื่อวันที่ 1 – 2 มีนาคม 2539 ณ กรุงเทพฯ เป็นการประชุมครั้งประวัติศาสตร์ มีผู้นำรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน เข้าร่วมประชุมรวม 7 ประเทศ ได้แก่ บруไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย พลีบปินส์ สิงคโปร์ ไทย และ เวียดนาม นอกจากนี้ สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐเกาหลี ญี่ปุ่น และสหภาพยูโรป 15 ประเทศ รวมทั้งประธานคณะกรรมการธุรกิจ ญูโรป ได้มาร่วมประชุมเพื่อหารือเรื่องเวลาเปลี่ยนข้อคิดเห็นและ

พิจารณาแนวทางความร่วมมือในอนาคตระหว่างเอเชีย ยุโรป ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจการค้า การลงทุน สังคม วัฒนธรรมและการศึกษา

การจัดประชุมผู้นำอาเซนจะมีขึ้นทุก ๆ 2 ปี

ครั้งที่ 2 (ASEM) มีขึ้นเมื่อวันที่ 3 – 4 เมษายน 2541 ณ กรุงคอนคอตัน

ครั้งที่ 3 (ASEM III) มีขึ้นในปี 2543 ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลี

ประเทศสมาชิกอาเซน ปัจจุบันประกอบด้วยประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคเอเชียรวม 10 ประเทศและยุโรป 15 ประเทศ ได้แก่

ฝ่ายเอเชีย อาเซน 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ พลิปปินส์ เวียดนาม สาธารณรัฐประชาชนจีน บรูไน อินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลีและญี่ปุ่น

ฝ่ายยุโรป อาเซน 15 ประเทศ ได้แก่ เดนมาร์ก ออสเตรเลีย เบลเยียม ลักเซมเบอร์ก ฟินแลนด์ กรีซ ฝรั่งเศส เยอรมนี ไอร์แลนด์ เนเธอร์แลนด์ อิตาลี โปรตุเกส สเปน สวีเดน และ สหรัฐอาหรับจาก

แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ความร่วมมือของประเทศสมาชิก ดำเนินตาม แผนการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและแผนปฏิบัติการส่งเสริมการลงทุน

ความร่วมมือของอาเซนเน้นการสร้างความคุ้นเคยระหว่างเอเชียกับยุโรป โดยมีกิจกรรม ร่วมสำหรับประเทศสมาชิก ภายใต้แผน TFAP และ IPAP จากความร่วมมือดังกล่าว ช่วยให้การค้า และการลงทุนระหว่างภูมิภาคเอเชียและยุโรปขยายตัวรวดเร็วขึ้น

แผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ได้แก่ ความร่วมมือของประเทศสมาชิก ดำเนินงานตาม แผนการอำนวยความสะดวกด้านการค้าและแผนปฏิบัติการส่งเสริมการลงทุน

แผนปฏิบัติการอำนวยความสะดวกด้านการค้า (Trade Facilitation Action Plan: TFAP) มี วัตถุประสงค์

- ลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี
- ส่งเสริมโอกาสทางการค้าระหว่างภูมิภาคเอเชีย – ยุโรป
- สนับสนุนการดำเนินการในเวทีการเจรจาสองฝ่ายและหลายฝ่าย

แผน TFAP ประกอบด้วย 7 สาขาดังต่อไปนี้

(1) พิธีการศุลกากร เน้นการลดขั้นตอนพิธีการศุลกากร

(2) การเดินทางของนักธุรกิจ เพื่อขัดขวางอุปสรรคเกี่ยวกับการเดินทางและการพำนักระยะทาง ต่างประเทศชั่วคราวสำหรับนักธุรกิจ

(3) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ร่วมนือกันผลักดันเพื่อให้เกิดการจัดตั้งสถาบันและเสริมสร้างความตระหนักรถึงสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

(4) ขั้นตอนด้านสุขอนามัย อนามัยพืชและการกักกันโรคพืช เพื่อความโปร่งใสในเรื่องขั้นตอนการตรวจสอบ

(5) การปรับปรุงมาตรฐานภูมิภาคด้านมาตรฐานการทดสอบ วิธีการรับรองมาตรฐานการทดสอบ วิธีการรับรองมาตรฐานและการรับรองระบบมาตรฐาน

(6) การจัดซื้อจัดจ้าง โดยรัฐบาล ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและรวมตัวเลขเพื่อจัดทำเป็นคลังฐานข้อมูล

(7) กิจกรรมทางการค้าอื่นๆ เช่น จัดทำโปรแกรมเพื่อความสะดวกแก่สาธารณะในการเข้าถึงฐานข้อมูลของประเทศไทยใน 5 สาขาสำคัญเป็นอันดับแรก และข้อมูลด้านนโยบายการค้าของประเทศไทยผ่านทางอินเตอร์เน็ต การสนับสนุนการเข้าสู่ตลาดสาขา การจัดทำหน่วยเป็นต้น

แผนการปฏิบัติการส่งเสริมการลงทุน (Investment Promotion Action Plan: IPAP) มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางขยายการลงทุนระหว่างทั้งสองภูมิภาค สาระสำคัญของ IPAP แบ่งได้ 2 เรื่องดังนี้

(1) นโยบายและกฎระเบียบด้านการลงทุน จัดกิจกรรม เช่น การปรึกษาในระดับสูงเกี่ยวกับประเด็นสำคัญด้านการลงทุน

(2) การส่งเสริมการลงทุนมีกิจกรรม 3 หัวข้อ ดังนี้

ความสะดวกทางด้านข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจให้แก่นักลงทุน

- การเร่งลดอุปสรรคที่มิใช่ภาษี (NTBS) ระหว่างสมาชิกอาเซียน สนับสนุนให้มีการรายงานผลการดำเนินการลดเลิก NTBS ต่อที่ประชุมเป็นประจำทุกปี ช่วยเร่งสร้างบรรยากาศทางการค้าที่ดีให้เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียและยุโรป

- จัดทำ ASEM Connect ขึ้นเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเอเชียและยุโรป เพื่อให้สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน ได้โดยสะดวก รวมทั้งสนับสนุนการจับคู่ หรือสร้างพันธมิตรทางธุรกิจ ที่ <http://www.asemconnect.com.sg>

- การจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญของห้องสองภูมิภาคในสาขาความร่วมมือทางการค้าที่สำคัญหลายสาขา เช่น สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พิธีการคุ้มครอง และมาตรฐานสินค้า เป็นต้น
- การจัดโปรแกรมแลกเปลี่ยน (ASEM Business – to Business Exchange Program) จัดโปรแกรมแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างบริษัทในเอเชียและยุโรปเพื่อพัฒนาทักษะ สร้างความเข้าใจในวัฒนธรรมของห้องสองภูมิภาคและสร้างเครือข่ายธุรกิจ
- การแลกเปลี่ยนข้อมูล (ASEM Virtual Information Exchange) กำหนดให้สร้าง ASEM Homepage ในอินเตอร์เน็ต เพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลการลงทุน
- การจัดประชุมโต๊ะกลม (ASEM Decision Makers Roundtable) จัดประชุมโต๊ะกลมระหว่างผู้บริหารระดับสูงของบริษัทขนาดใหญ่และขนาดกลางจากเอเชียและยุโรป บทบาทอาเซนด้านการค้าและการลงทุน ความร่วมมือของอาเซนเน้นการส่งเสริมการค้าและการลงทุน สนับสนุนให้สามารถดำเนินการตามแผน TFAP และ IPAP เพื่อให้ภูมิภาคเอเชียและยุโรปมีอัตราการขยายตัวรวดเร็วขึ้น เช่น
- การจัดทำเว็บไซต์เชื่อมโยงและเผยแพร่ข้อมูลการลงทุนของสมาชิกอาเซน เช่น ASEM Invest Online หรือ AIO ซึ่งที่ <http://www.europareu.int/aio> เพื่ออำนวยความสะดวก

สินค้าออก ส่งไปจำหน่ายยังอาเซนเมืองใหญ่ๆ ประเภทที่สำคัญ ได้แก่ 摩托อร์และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า เครื่องรับวิทยุโทรศัพท์และส่วนประกอบ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ที่เป็นเครื่องยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันสำเร็จรูป เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์และสินค้าอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนเกือบร้อยละ 40 ของมูลค่าการส่งออกรวมไปถึงอาเซน

ปี 2551 มูลค่าการส่งออกรวม 3,399.9 พันล้านบาทเพิ่มขึ้นจากปีก่อนร้อยละ 9.3 เนื่องจากมีอัตราการขยายตัวของสินค้าบางประเภท ได้แก่ เครื่องยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบ เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 19.3 และ 6.8 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.19)

ตารางที่ 1.19
สินค้าออกไทยไปอาเซม (ASEM)

ประเภท	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการขยายตัว ปี 2551 (ร้อยละ)
	2547	2548	2549	2550	2551	
มอเตอร์และเครื่องกำนันไฟฟ้า	491,952	511,549	539,045	631,619	649,277	2.8
เครื่องรับวิทยุโทรทัศน์และส่วนประกอบ	426,669	508,913	524,632	556,945	516,702	6.1
ยางพาราและผลิตภัณฑ์ที่ขยับ	151,549	168,759	230,608	224,023	265,149	18.3
เครื่องยนต์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	137,560	163,485	178,721	202,243	241,354	19.3
น้ำมันสำเร็จรูป	123,571	166,122	204,664	199,131	305,942	53.6
เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์	93,261	121,295	129,717	140,014	149,572	6.8
อื่นๆ	906,964	996,730	1,075,209	1,157,451	1,271,362	9.8
รวม	2,331,526	2,636,853	2,882,596	3,111,426	3,399,358	9.3

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้าเข้า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากอาเซมมีมูลค่าเพิ่มขึ้นทุกปีนับตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา ปี 2551 มูลค่าการนำเข้า 3,478.8 พันล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเทียบกับปีก่อนร้อยละ 15.1 ทั้งนี้เนื่องจากสินค้านำเข้าทุกประเภทมีมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้น ที่สำคัญคือ เหล็กและเหล็กกล้า ส่วนประกอบและอุปกรณ์รวมทั้ง โครงรถและตัวถัง เชือเพลิง มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 40.4, 24.9 และ 19.7 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.20)

ตารางที่ 1.20
สินค้านำเข้าจากอาเซน (ASEM)

ประเภท	มูลค่า: ล้านบาท					อัตราการ ขยายตัว ปี 2551 (ร้อยละ)
	2547	2548	2549	2550	2551	
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์	605,783	720,954	725,774	728,635	744,464	2.1
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	457,330	546,625	552,681	544,208	608,790	11.8
เหล็กและเหล็กกล้า	158,030	218,649	194,349	205,589	288,741	40.4
ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบ	141,269	153,646	142,726	142,099	177,419	24.9
รวมทั้งโครงสร้างและห้อง						
เชื้อเพลิง	124,508	236,378	258,120	220,707	264,389	19.7
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	117,362	132,962	139,689	142,098	160,024	12.6
อื่นๆ	790,116	945,514	1,023,374	1,040,046	1,234,975	18.7
รวม	2,394,398	2,954,728	3,036,713	3,023,382	3,478,802	15.1

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ดุลการค้าปี 2550 ไทยเกินดุลการค้าอาเซน มีมูลค่า 88.0 พันล้านบาท ปี 2551 ไทยขาดดุลการค้าอาเซน 79.4 พันล้านบาท เมื่อจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าสูงถึงร้อยละ 15 สาเหตุจากได้เร่งนำเข้าเหล็กและเหล็กกล้าเพิ่มขึ้นมากกว่าร้อยละ 40 ขณะที่สินค้านำเข้าประเภทอื่นๆ มีมูลค่านำเข้าเพิ่มขึ้น เช่น ผลิตภัณฑ์พลาสติก เชื้อเพลิง เป็นต้น (ตารางที่ 1.21)

ตารางที่ 1.21
ดุลการค้าไทยกับอาเซน

ปี	หน่วย: ล้านบาท			อัตราการขยายตัว: ร้อยละ		
	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
2540	1,049,048	1,153,439	-104,391	23.62	-0.97	-66.99
2541	1,227,884	1,049,564	178,320	17.05	-9.01	-
2542	1,211,425	1,155,053	56,372	-1.34	10.05	-68.39
2543	1,558,857	1,514,726	44,131	28.68	31.14	-21.71
2544	1,660,390	1,665,946	-5,556	6.51	9.98	-
2545	1,675,242	1,738,023	-62,781	0.89	4.33	1,030.03
2546	1,965,195	1,973,235	-8,040	17.31	13.53	-87.19
2547	2,331,526	2,394,398	-62,872	18.64	21.34	681.98
2548	2,636,853	2,954,728	-317,875	13.10	23.40	405.59
2549	2,882,596	3,036,713	-154,11	9.32	2.77	-51.52
2550	3,111,426	3,023,382	88,044	7.94	-0.44	-
2551	3,399,358	3,478,802	-79,444	9.25	15.06	-

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

กิจกรรมที่ 5

1. การค้าไทยกับเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือหรือนาฟเต้ปี 2540–2551 ประเทศไทย เกินดุลการค้ามาโดยตลอด แต่มีข้อบันดาลใจด้วยต่อเนื่องของการส่งออกมีแนวโน้มลดลงขณะที่มูลค่าการนำเข้ามีอัตราการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้นมาก ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเร่งพัฒนาตลาดนาฟเต้ในอนาคต
2. อาเซน (ASEM) มีบทบาทด้านการค้าและการลงทุนภายในประเทศไทยอย่างไรบ้าง อธิบายพอเข้าใจ

การค้าไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา

สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกสินค้าประเภทไทยรายใหญ่ปีหนึ่งๆ มูลค่าการส่งออกสินค้าไทยไปยังสหรัฐอเมริกาค่อนข้างสูงเฉลี่ยต่อปี ประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่าการส่งออกไทยทั้งหมด

สินค้าออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องรับวิทยุและชิ้นส่วนอุปกรณ์ แผงวงจรไฟฟ้า อาหารทะเล กระป๋องและแปรรูป พลิตภัณฑ์ยาง เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เป็นต้น (ตารางที่ 1.22)

ตารางที่ 1.22
สินค้าออกไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: ร้อยละ				
	2547	2548	2549	2550	2551	2547	2548	2549	2550	2551
เครื่องรับวิทยุและชิ้นส่วนประกอบ เสื้อผ้าสำเร็จรูป	148,016	131,619	141,757	169,466	112,180	23.8	19.4	19.1	25.3	16.8
อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	84,927	121,290	156,711	139,482	139,624	13.6	17.8	21.2	20.8	20.9
ผลิตภัณฑ์ยาง	44,122		43,156	29,717	49,436	7.1		5.8	4.4	7.4
เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	33,099	42,060	41,750	49,595	43,403	5.3	6.2	5.6	7.4	6.5
อื่นๆ	35,402			39,422	26,509		5.2		5.9	4.0
รวม	312,015	349,126	356,874	241,616	296,586	50.1	51.4	48.2	36.1	44.4
	622,179	679,497	740,248	669,298	667,738	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ปี 2551 มูลค่าการส่งออกสินค้าที่มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป หรือน้ำอัตราขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมูลค่าการส่งออกถึง 49.4 พันล้านบาท

สินค้าเข้า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยปีหนึ่ง ๆ ประมาณ ร้อยละ 10 – 12 ของมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งประเทศ สินค้าเข้าที่สำคัญ เช่น เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรในอุตสาหกรรม เคมีภัณฑ์ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัดการตรวจสอบและถ่ายรูป พลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า พลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน (ตารางที่ 1.23)

ตารางที่ 1.23

สินค้านำเข้าจากสหรัฐอเมริกา

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					ตัวเลข: ร้อยละ				
	2547	2548	2549	2550	2551	2547	2548	2549	2550	2551
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	57,887	87,246	68,604	51,915	70,459	19.9	25.0	18.7	15.7	18.6
เครื่องจักรในอุตสาหกรรม	63,478	61,286	49,297	41,618	81,696	21.8	17.5	13.4	12.6	21.5
พัสดุสิ่งของและผลิตภัณฑ์	14,006	13,277	10,608	10,204	16,286	4.8	3.8	2.9	3.1	4.3
เครื่องดื่ม	11,269			7,496		3.9			2.3	
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับ	11,939	15,828	19,234	13,507		4.1	4.5	5.2	4.1	
วิทยาศาสตร์การแพทย์ การวัด										
การตรวจสอบและการถ่ายปู										
ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า	6,377					2.2				
ผลิตภัณฑ์โลหะ	67,554		10,131	43,955	3,796	23.2		2.8	13.3	0.9
เครื่องเพชร พลอย อัญมณี	4,892				20,310		1.6			5.3
เงินเดือนและทองคำ								23.0	25.2	
เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน			84,278	83,287						
ธุรกรรมชื่อ – ขابเพศ			4,735					1.3		
อื่นๆ	53,781	171,768	120,170	78,258	187,080	18.5	49.2	32.7	23.7	49.3
รวม	291,183	349,405	367,063	330,240	379,627	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

คุลการค้า มูลค่าการส่งออกประเทศไทยมากกว่ามูลค่าการนำเข้าสินค้าจากสหรัฐอเมริกา ในแต่ละปีไทยเกินคุลการค้า เช่นปี 2547 – 2551 ไทยเกินคุลการค้าเฉลี่ยปีละประมาณ 332.3 พันล้านบาท (ตารางที่ 1.24)

ตารางที่ 1.24
ดุลการค้าไทยกับสหรัฐอเมริกา

หน่วย: ล้านบาท

ปี	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
2547	622,179	291,183	330,996
2548	679,497	349,405	330,092
2549	740,248	367,063	373,185
2550	669,298	330,240	339,058
2551	667,738	379,627	288,111

การกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรฐานสินค้าที่แตกต่างไปจากบรรทัดฐานของการค้าระหว่างประเทศ ส่งผลกระทบให้สินค้าที่ผลิตขึ้นในประเทศคู่แข่งมีบรรทัดฐานภายใต้มาตรฐานสากลระหว่างประเทศ ไม่สามารถนำเข้าไปจำหน่ายภายในตลาดสหรัฐอเมริกาได้และมีปัญหาการค้านานมาก เช่น มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช ข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดตลาดสินค้า เป็นต้น

นอกจากนี้สหรัฐอเมริกายังได้กำหนดหลักการเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมศุลกากรและค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตนำเข้า ส่งผลกระทบให้การส่งออกของประเทศต่าง ๆ ไปยังสหรัฐอเมริกาได้ประสบปัญหามากมายประการ เช่น ดันทุนสินค้าส่งออกสูงขึ้นสำหรับมาตรการอื่นๆ เช่น สหรัฐอเมริกาได้ออกกฎหมาย Helms-Burton Act และ Section 301 อันเป็นนโยบายทางการค้าแต่เพียงฝ่ายเดียวและได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการปิดกั้นประเทศคู่ค้าไม่ให้มีทางเลือกยกเว้นการเจรจาต่อรองทางการค้าซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนเงื่อนไข ซึ่งกำหนดขึ้นมาโดยสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

โครงการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์เกษตร (Pre-Clearance Inspection Program) โครงการนี้ได้จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย (Code of Federal Regulations of 1996, Title 7, Subtitle B, Ch. III, 319 – 56 – 2r) ประเทศสหรัฐอเมริกาได้อนุญาตให้มีการนำเข้าผลไม้และผักได้เฉพาะผลไม้และผักที่ปลูกมาจากพื้นที่เกษตรกรรมที่ปลอดเชื้อโรค (Pathogen Free Regions) และห้ามการนำเข้าผลไม้และผักจากพื้นที่เพาะปลูกทางการเกษตรที่มีการแพร่ระบาดของพืชและแมลงศัตรูพืช เช่น การ

ห้ามนำเข้ามาระบุจากเมือง Brittany ประเทศฝรั่งเศส สาเหตุจากพบว่ามีการแพร่ระบาดของ Mediterranean Fruit Fly ในบริเวณทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ส่วนที่เป็นชาบีฝั่งของประเทศฝรั่งเศส

Non-Comminglement เป็นมาตรการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์หรือเนื้อสัตว์ที่นำเข้ามาจำหน่ายในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ ต้องเป็นเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์จากประเทศผู้ส่งออกที่ได้รับการยอมรับจากสหรัฐอเมริกาว่าเป็นประเทศที่ปราศจากโรคสัตว์ซึ่งกำหนดขึ้นโดยสหรัฐอเมริกา

การนำเข้าผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์และเนื้อสัตว์จากประเทศที่ปราศจากโรคสัตว์จะต้องเป็นสินค้าที่ไม่มีการปะปนกับเนื้อสัตว์หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์จากประเทศที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสหรัฐอเมริกาว่าเป็นเขตปลอดโรคสัตว์

การปิดตลาดสินค้าส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดสหรัฐอเมริกา สินค้าออกที่ส่งไปจำหน่ายตลาดสหรัฐอเมริกา เช่น ผลิตภัณฑ์อาหาร ผลิตภัณฑ์สั่งทอ และเครื่องแห้ง ฯลฯ ต้องปิดตลาดสินค้า ระบุรายละเอียดชี้แจง ดังต่อไปนี้

การปิดตลาดผลิตภัณฑ์อาหาร สหรัฐอเมริกาได้จัดตั้งสำนักงาน Food and Drug Administration: FDA เป็นหน่วยงานทำหน้าที่คุ้มครองสุขภาพของอาหารและอาหารเเพรรูป เพื่อความปลอดภัยต่อการบริโภคและการปิดตลาดอาหารอย่างถูกต้อง เป็นมาตรฐานเดียวกันกับทุกประเทศคู่ค้า เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้บริโภคชาวอเมริกัน หน้าที่และการดำเนินงานของ FDA โดยสังเขปมีดังต่อไปนี้คือ

- ผลิตภัณฑ์ประเภทเนื้อสัตว์อยู่ภายใต้การควบคุมของ FDA ได้แก่ สูตรเนื้อปลา และผลิตภัณฑ์อาหารที่ประกอบด้วยเนื้อสัตว์ปีกน้อยกว่าร้อยละ 3 หรือประกอบด้วยเนื้อสัตว์อย่างน้อยร้อยละ 5

- ผลิตภัณฑ์อาหารที่ส่งเข้าไปจำหน่ายในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อผ่านการตรวจสอบของค่ามาตรฐานคุณภาพแล้ว ก่อนที่สินค้าดังกล่าวจะวางออกจำหน่ายในตลาดของประเทศสหรัฐอเมริกา จะต้องดำเนินการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ FDA สำหรับผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่ผ่านการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ FDA สำหรับผลิตภัณฑ์อาหารที่ไม่ผ่านการตรวจสอบจาก FDA มีขั้นตอนการดำเนินงานดังต่อไปนี้ :-

ก) แจ้งให้ผู้นำเข้าทราบถึงการกักกันสินค้าและให้ผู้นำเข้าแก้ไขให้ถูกต้องภายในกำหนดเวลา 60 วัน โดยมิเงื่อนไขให้ผู้นำเข้าจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ข) ให้ทำลายสินค้าที่มีปัญหา ถ้าหากตรวจสอบพบว่า การเก็บรักษาไม่ถูกต้องตาม สุขลักษณะจนก่อให้เกิดอันตรายร้ายแรง เช่น มีการปนเปื้อนของเชื้อโรคร้ายที่สามารถแพร่ระบาด ได้อย่างรวดเร็ว

หน้าที่อื่น ๆ ของ FDA คือ ตรวจสอบผลิตภัณฑ์อาหารที่มีการวางจำหน่ายในตลาดของ สหรัฐอเมริกา ถ้าตรวจสอบพบว่า สินค้าที่มีการปิดตลาดไม่ถูกต้อง ก็จะดำเนินการสั่งห้ามจำหน่าย สินค้าดังกล่าวในตลาดสหรัฐอเมริกาต่อไป

การปิดตลาดผลิตภัณฑ์สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์เส้นใยสิ่งทอกำหนดให้ทุกประเทศต้องปิดตลาด เพื่อแสดงชื่อ (Generic Name) ของเส้นใยที่ใช้เป็นวัตถุดิบด้วยจำนวนตัวเลขสัดส่วนเป็น เปอร์เซ็นต์โดยน้ำหนักและส่วนประกอบเส้นใยที่เป็นส่วนประกอบอยู่ในผลิตภัณฑ์เส้นใยสิ่งทอ นั้น ถ้าหากว่าเส้นใยดังกล่าวมีส่วนผสมอยู่ในผลิตภัณฑ์มากเกินกว่า 5.0 เปอร์เซ็นต์

ผลิตภัณฑ์ผ้าขนสัตว์ (Wood Products) ที่มีส่วนประกอบเส้นใยจากขนสัตว์ (Woolen Fiber) กฎหมาย Wool Products Labeling Act of 1939 กำหนดให้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าวต้องแสดง เครื่องหมายอย่างชัดเจนเกี่ยวกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ ยกเว้นผลิตภัณฑ์บางชนิดดังต่อไปนี้คือ

- พระ (Carpets) ผ้าห่มชนิดหนา (Rug) พระผืนเล็ก ๆ สำหรับปูหน้าเตียงหรือหน้าเตา ผิง เสื่อ พระเข็คเท้า (Mat) เครื่องผ้าและเครื่องหนังต่าง ๆ (Upholster) ที่ใช้ในการตกแต่งบ้าน เช่น พนักเก้าอี้และเครื่องเบาะ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ผ้าขนสัตว์ที่มีอายุการผลิตนานเกินกว่า 20 ปี ก่อนที่จะ มีการนำเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศไทย
- ผลิตภัณฑ์เสื่อผ้าขนสัตว์เพื่อกันหนาว (Fur Product) ต้องปิดตลาดให้ถูกต้องตาม กฎหมาย Fur Products Labeling Act

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปิดตลาดผลิตภัณฑ์อาหารของสหรัฐอเมริกา ฉลากของผลิตภัณฑ์ อาหารที่มีการวางจำหน่ายในประเทศไทยจะต้องประกอบด้วยข้อความต่อไปนี้ ได้แก่

- ชื่อของผลิตภัณฑ์อาหาร
- ชื่อและที่อยู่ของผู้ผลิต ผู้บรรจุหินห่อหรือผู้แทนจำหน่าย
- ปริมาณสุทธิของผลิตภัณฑ์อาหาร
- รายงานส่วนประกอบของอาหาร (Ingredient List)
- คุณค่าทางโภชนาการอาหาร (Nutrition Facts)

การค้าไทยกับประเทศญี่ปุ่น

สินค้าออกสำคัญของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ได้แก่ อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์และไครโอด เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ อาหารกระป๋องแปรรูป แร่โลหะอื่นและเศษโลหะ พลาสติกและผลิตภัณฑ์ ปี 2551 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศญี่ปุ่นคิดเป็นร้อยละ 20.20, 14.37, 10.12, 8.60 และ 4.83 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ปี 2551 นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ส่งออกไก่สดแช่เย็นแช่แข็ง เครื่องมือ เครื่องใช้กับวิทยาศาสตร์การแพทย์ การจัดการตรวจสอบและค่าชุดและสินค้าส่งออกอื่นๆ ไปจำนวนอย่างประเทศญี่ปุ่น (ตารางที่ 1.25)

ในแต่ละปีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกรวมค่อนข้างสูง เช่น ปี 2547 – 2551 มีอัตราการขยายตัวเบริ่บเทียบกับปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 17.87, 3.47, 0.21 และ 5.84 ตามลำดับ

สินค้าส่งออกปี 2551 มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ อาหารกระป๋องแปรรูป พลาสติกและผลิตภัณฑ์ พลิตภัณฑ์ยาง คิดเป็นร้อยละ 100.03, 50.23 และ 10.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 1.25 สินค้าออกไทยไปประเทศญี่ปุ่น

รายการ	มูลค่า: ด้านบาท					สัดส่วน: ร้อย%				
	2547	2548	2549	2550	2551	2547	2548	2549	2550	2551
อุปกรณ์กึ่งตัวนำทรานซิสเตอร์และไครโอด	142,641	172,423	165,756	158,234	133,614	27.9	28.6	26.6	25.3	20.2
เครื่องคอมพิวเตอร์อุปกรณ์และส่วนประกอบ	74,593	89,797	103,831	98,553	95,051	14.6	14.9	16.6	15.8	14.4
ผลิตภัณฑ์ยาง	34,663	47,490	44,588	42,558	47,029	6.8	7.9	7.1	6.8	7.1
อาหารกระป๋องแปรรูป	32,056	38,691	33,363	33,497	67,005	6.3	6.4	5.3	5.4	10.1
ไก่สดแช่เย็น แช่แข็ง	23,313					4.6				
เครื่องมือเครื่องใช้กับวิทยาศาสตร์การแพทย์		27,903	30,120	26,685			4.6	4.8	4.3	
การจัดการตรวจสอบและค่าชุด										
พลาสติกและผลิตภัณฑ์			22,388	21,310	32,014			3.6	3.4	4.8
ศิลปะและเครื่องประดับ					56,885					8.6
อื่นๆ	203,993	226,362	223,566	244,100	229,855	39.9	37.6	35.9	39.1	34.8
รวม	511,259	602,666	623,612	624,937	661,453	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการท่องเที่ยว กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

สินค้านำเข้า ประเทศไทยนำเข้าสินค้าหลายประเภทจากประเทศญี่ปุ่น สินค้านำเข้าที่มีมูลค่าการนำเข้าสูง ได้แก่ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม เหล็ก และตัวถัง ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้ง โครงรถและตัวถัง พลาสติกผลิตภัณฑ์ พลิตภัณฑ์โลหะ ปี 2551 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าเทียบกับมูลค่านำเข้าทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 22.12 19.86, 17.10, 11.99, 4.46 และ 4.16 ตามลำดับ (ตารางที่ 1.26)

ปี 2547 – 2551 ไทยนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นเกือบทุกปี โดยมีอัตราการขยายตัวเทียบกับปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 16.18, -5.84, 0.22 และ 12.58 (ปี 2551)

ตารางที่ 1.26 สินค้านำเข้าจากประเทศญี่ปุ่น

รายการ	มูลค่า: ล้านบาท					สัดส่วน: 百分比				
	2547	2548	2549	2550	2551	2547	2548	2549	2550	2551
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	185,901	285,169	221,696	281,351	220,876	20.6	27.2	22.5	28.5	19.9
เครื่องจักรใช้ในอุตสาหกรรม ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้งโครงรถและตัวถัง	199,418	204,036	188,674	170,609	246,011	22.1	19.5	19.1	17.3	22.1
เหล็กและเหล็กกล้า	90,562	102,594	99,758	97,505	133,349	10.0	9.8	10.1	9.9	12.0
พลาสติกและผลิตภัณฑ์	123,814	118,716	128,740	102,346	190,181	13.7	11.3	13.1	10.4	17.1
ผลิตภัณฑ์โลหะ	52,986	57,369	52,146	56,804	49,603	5.9	5.5	5.3	5.8	4.5
อื่นๆ	39,559	43,131	55,498	47,814	46,155	4.4	4.1	5.6	4.8	4.2
รวม	901,119	1,046,875	985,755	987,891	1,112,167	100	100	100	100	100

ที่มา: ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือจากกรมศุลกากร

ดุลการค้า ปี 2547 – 2551 ไทยขาดดุลการค้าญี่ปุ่นทุกปี (ตารางที่ 1.27) เช่นปี 2551 ไทยขาดดุลการค้าญี่ปุ่น โดยมีมูลค่าการส่งออกต่ำกว่ามูลค่าการนำเข้าถึง 450.71 ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวเทียบกับปีก่อน คิดเป็นร้อยละ 12.57

ตารางที่ 1.27
ดุลการค้าไทยกับญี่ปุ่น

หน่วย: ล้านบาท

ปี	ส่งออก	นำเข้า	ดุลการค้า
2547	541,259	901,119	-359,860
2548	602,666	1,046,875	-444,209
2549	623,612	985,755	-362,143
2550	624,937	987,891	-362,954
2551	661,453	1,112,167	-450,714

กิจกรรมที่ 6

- ปัญหาการกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา ได้ส่งผลกระทบผู้ส่งออกไทยอย่างไรบ้าง ในทางปฏิบัติผู้ส่งออกไทยต้องปรับตัวอย่างไร ให้นักศึกษาวิเคราะห์และเสนอแนะพoSangBeP
- ตลาดญี่ปุ่นเป็นตลาดส่งออกสำคัญของไทย การรักษาความสามารถแข่งขันหรือสัดส่วนการตลาด ในความเห็นนักศึกษาการทำอย่างไร
- การคาดหวังประเทคโนโลยีการแข่งขันสูง ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตคือ การลดตัวของตลาดหลัก สมมุตินักศึกษาเป็นนักธุรกิจ จะเสนอแนวทางการขยายตลาดใหม่ๆ อย่างไร

วิเทศชนกิจ

วิเทศชนกิจไทยหรือ BIBFs ได้พัฒนาการและมีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ จากสถิติการขยายตัวของสินเชื่อประเภท OUT/IN ซึ่งมีสัดส่วนในสินเชื่อของระบบธนาคารพาณิชย์ไทยเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการขยายตัวของสินเชื่อวิเทศชนกิจไทย (BIBFs) ประเภท OUT/IN ได้รับปัจจัยสนับสนุนหลากหลายประการ เช่น ด้านทุนการกู้ยืมที่ต่ำกว่า

การถือสินเชื่อเงินบาท ความสะท้อนงบประมาณของลูกค้าที่ต้องการเงินทุนต่อหรือต้องการรักษาเงินตราต่างประเทศและวางแผนขั้นต่อไป และจำนวนเงินการถือสินเชื่อสูงนัก การกระจายของสินเชื่อ BIBFs ประเภท OUT/IN ได้เข้าสู่ภาคเศรษฐกิจสำคัญโดยเฉพาะธุรกิจการธนาคารและการเงิน การพัฒนาชีวิต การสาธารณูปโภคและสาขาอุตสาหกรรม เป็นต้น

ความหมาย

“วิเทศธนกิจ” หมายถึง เรื่องกิจการเกี่ยวกับทรัพย์สินต่างประเทศซึ่งมาจากการหมายในภาษาอังกฤษว่า International Banking Facilities (BIBFs) หรือที่คนทั่วไปเรียกว่า Offshore Banking สำหรับประเทศไทยได้เดิมคำว่า Bangkok นำหน้า IBFs ได้ซึ่งเปลี่ยนเป็น BIBFs

ความเป็นมา

คณะกรรมการของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยมีนายวิจิตร สุพินิจ อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยได้ริเริ่มนิเทศการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการเงินหรือ Funding Center ในภูมิภาคเอเชีย

รูปแบบศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ

รูปแบบศูนย์กลางการเงินระหว่างประเทศ แบ่งออกได้ตามลักษณะธุรกิจเป็น 3 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. ศูนย์กลางการเงินเต็มรูปแบบหรือครบวงจร (Full Service Center) เป็นศูนย์กลางการเงินที่มีระดับการพัฒนาอยู่ในขั้นสุดท้าย โดยจะทำหน้าที่ระดมเงินทุนจากแหล่งเงินทุนต่างๆ และจัดสรรเงินทุนกระจายไปยังแหล่งที่ต้องการเงินทุนทั่วโลก รวมถึงการให้บริการทางการเงินและการธนาคารระหว่างประเทศแก่ผู้ใช้บริการ ตัวอย่างเช่น ศูนย์กลางนิวยอร์กและลอนดอน

2. ศูนย์ลงทะเบียน (Booking Center) เป็นศูนย์กลางการเงินที่เป็นเพียงศูนย์การผ่านบัญชีเพื่อการระดมทุนและจัดสรรทุนให้กับบุคคลที่ไม่ได้มีถิ่นพำนักอยู่ในประเทศไทย ทั้งนี้การที่มีการเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำมากจึงดึงดูดให้ผู้ลงทุนที่ต้องการหลีกเลี่ยงภาษีหรือกฎหมายต่างๆ ในประเทศไทยของตนหันมาลงบัญชีที่ศูนย์กลางนี้ เช่นที่ญี่ปุ่น เกาหลี แม่น้ำมาสเตอร์

3. ศูนย์ระดมเงินทุน (Funding Center) เป็นศูนย์กลางการเงินที่ทำหน้าที่ระดมทุนจากต่างประเทศและจัดสรรให้ผู้ต้องการเงินทุนภายใต้กฎหมายในประเทศไทยและต่างประเทศ เช่น การที่กลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) เป็นผู้ถือรายใหญ่ในตลาดดอลลาร์อาเซียน (Asian Dollar Market) ที่สิงคโปร์

กิจกรรมวิเทศธนกิจไทย

จุดมุ่งหมายสำคัญคือความพยายามผลักดันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่ศูนย์กลางการเงินในภูมิภาคเอเชีย ดำเนินกิจกรรม BIBFs มีลำดับเหตุการณ์เริ่มจากการผ่อนคลายการควบคุมการแลกเปลี่ยนในวันที่ 1 เมษายน 2534 เป็นการผ่อนคลายความเข้มงวดในการควบคุมการปริวรรตเป็นอย่างมาก ซึ่งจะมีผลให้กระแสเงินตราต่างประเทศไหลเข้าและออกมีความคล่องตัวมากขึ้น

ต่อมาได้มีการผลักดันให้ระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีความเป็นสากลมากขึ้น โดยนำมาตรฐาน BIS หรือ Bank for International Settlements เข้ามาใช้เพื่อให้ระบบธนาคารพาณิชย์ปรับปรุงวิธีดำเนินความเชื่อมั่นในระบบธนาคารไทยเพิ่มมากขึ้น

ความหมายของกิจกรรมวิเทศธนกิจ (BIBFs) “กิจกรรมวิเทศธนกิจ” หมายถึงกิจกรรมของธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจกรรมวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ กิจกรรมวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศไทยหรือธุรกิจวิเทศธนกิจอื่น

ประเภทกิจกรรมวิเทศธนกิจ กิจกรรมวิเทศธนกิจที่ธนาคารพาณิชย์สามารถดำเนินกิจการได้ในประเทศไทย จำแนกดังต่อไปนี้:-

1. กิจกรรมวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ (OUT – OUT) “กิจกรรมวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ” หมายความถึงการประกอบธุรกิจต่างๆ ดังต่อไปนี้

- การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากต่างประเทศจากแหล่งต่างๆ คือ
 - (ก) บุคคลธรรมดา ซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาหรืออยู่ในต่างประเทศ
 - (ข) สาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย
 - (ค) นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศและไม่ได้ประกอบกิจการภายในประเทศไทย เว้นแต่ธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาหรือสำนักงานผู้แทนในประเทศไทย หรือนิติบุคคลอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปใช้ให้กู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในต่างประเทศหรือเกี่ยวกับกิจการวิเทศนกิจอื่นๆ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือทุนรักษาดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

● การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินบาทจากกิจการวิเทศนกิจอื่นๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปใช้ให้กู้ยืมแก่ธนาคารต่างประเทศ สาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทยหรือกิจการวิเทศนกิจอื่น ๆ

● การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากกิจการวิเทศนกิจอื่นๆ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย หรือทุนรักษาดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปใช้ให้กู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศ หรือธุรกิจกิจการวิเทศนกิจอื่น กระทรวงการคลังธนาคารแห่งประเทศไทยหรือทุนรักษาดับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา

● การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินบาทจากต่างประเทศจากธนาคารต่างประเทศในต่างประเทศหรือสาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปใช้กู้ยืมแก่ธนาคารต่างประเทศในต่างประเทศ สาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทยหรือกิจการวิเทศนกิจอื่น ๆ

2. กิจการวิเทศนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศ (OUT – IN) “กิจการวิเทศนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศ” หมายถึง การประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

2.1 การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากต่างประเทศจากแหล่งเงินดังนี้:-

● นิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศ และไม่ได้ประกอบกิจการในประเทศไทย เว้นแต่ธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาหรือสำนักงานผู้แทนในประเทศไทยหรือนิติบุคคลอื่นที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

● สาขาในต่างประเทศของธนาคารพาณิชย์ไทย

● บุคคลธรรมด้าซึ่งไม่มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาหรืออยู่ในต่างประเทศ

ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปใช้ให้กู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในประเทศไทย โดยมีการเบิกถอนเงินกู้ยืมแต่ละครั้งไม่ต่ำกว่าจำนวนที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

2.2 การรับฝากหรือการกู้ยืมเงินตราต่างประเทศจากกิจการวิเทศนกิจอื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะนำไปใช้ให้กู้ยืมเป็นเงินตราต่างประเทศในประเทศไทย โดยมีการเบิกถอนเงิน

กู้ยืมแต่ละครั้งไม่ต่างกว่าจำนวนเงินที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

3. ประเภทธุรกิจวิเทศน์กิจ (Investment Banking) ธนาคารพาณิชย์ที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการวิเทศน์กิจ สามารถประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้ตามประกาศเพิ่มเติมของธนาคารแห่งประเทศไทย

- การเป็นที่ปรึกษาในการซื้อขาย รวมกิจการหรือควบกิจการ
- การให้บริการข่าวสาร ข้อมูลทางการเงินและเศรษฐกิจทั่วไป
- การเป็นที่ปรึกษาทางการเงิน
- การจัดการออก (Arranging) หรือการจัดจำหน่าย (Underwriting) ตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่ออกจำหน่ายในต่างประเทศ แต่ในกรณีที่ผู้ออกตราสารอยู่ในประเทศไทย กิจการวิเทศน์กิจของสาขาของธนาคารต่างประเทศประกอบธุรกิจนี้ร่วมกับกิจการวิเทศน์กิจของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

- การจัดทำหรือวิเคราะห์โครงการเพื่อการลงทุน ทั้งนี้ต้องแยกบัญชีในการประกอบธุรกิจตามข้อนี้จากกิจการวิเทศน์กิจอย่างชัดเจนเสมือนหนึ่งเป็นคนละนิติบุคคล

4. ประเภทธุรกิจวิเทศน์กิจอื่น (Certain International Banking Business) “ธุรกิจวิเทศน์กิจอื่น” หมายความถึงการประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้:-

(1) การซื้อขายเงินปริวรรตต่างประเทศที่ไม่ใช่เงินบาท (Cross – Currency) กับลูกค้าในต่างประเทศ กิจการวิเทศน์กิจอื่น กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย ทุนรักษาฯดับ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตรา ธนาคารที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายความคุ้มครองแลกเปลี่ยนเงินหรือ ลูกค้าในประเทศไทยที่กิจการวิเทศน์กิจนี้ให้กู้ยืมเงินตราต่างประเทศ

(2) อาวัล การรับรองหรือการค้ำประกันหนี้ใดๆ ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเฉพาะที่คู่กรณีที่อยู่นอกประเทศไทยหรือธนาคารรับอนุญาตตามกฎหมายความคุ้มครองแลกเปลี่ยนเงิน

(3) การจัดหาเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ที่มีแหล่งที่มาจากการต่างประเทศให้แก่ผู้ต้องการกู้เป็นเงินตราต่างประเทศหรือการเป็นผู้จัดการในการจัดหาเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ ที่มีแหล่งที่มาจากการต่างประเทศในลักษณะการให้กู้ (Loan Syndication) แก่ผู้ต้องการกู้เงินตราต่างประเทศ

(4) การเปิดเดตเตอร์อฟเครดิต การแจ้งการเปิดเดตเตอร์อฟเครดิต การรับซื้อสด หรือเรียกเก็บเงินตามเกตเตอร์อฟเครดิตและการยื้นยันเดตเตอร์อฟเครดิตที่เป็นเงินตรา

ต่างประเทศ เนพะกรณ์ที่ผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าตามข้อตกลงแห่งเดตเตอร์อฟเครดิตนี้อยู่นอกประเทศและสินค้าตามข้อตกลงนี้ไม่ได้ส่งออกหรือนำเข้ามาในประเทศไทย

วิเทศธนกิจผลกรรมเศรษฐกิจไทย

วิเทศธนกิจได้มีบทบาทด้านสินเชื่อระบบธนาคารพาณิชย์ไทยช่วยให้ธุรกิจหลายประเภท ขยายตัว และมีสภาพคล่องทางการเงินสูงขึ้น ธุรกิจหลากหลายประเภทล้วนได้รับสินเชื่อเพื่อบริษัท กิจการ เช่น การพาณิชย์ การเกษตรกรรมและเกษตรกรรมแปรรูป อุตสาหกรรม การสาธารณูปโภค การท่องเที่ยวและการบริการเป็นต้น ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจไทยเจริญเติบโต การจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ประชาชนส่วนใหญ่มีงานทำมีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นต้น

สินเชื่อวิเทศธนกิจจำแนกเป็น OUT – OUT และ OUT – IN หลังจากวิกฤตเศรษฐกิจไทย (กลางปี 2540) รัฐบาลได้แก้ปัญหาเศรษฐกิจเร่งด่วนและเร่งรัดการพื้นตัวของธุรกิจ วิเทศธนกิจได้มีบทบาทให้สินเชื่อประเภท OUT – IN สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจหลากหลายประเภทเพิ่มขึ้น

การปล่อยสินเชื่อ OUT – IN มีสัดส่วนเทียบกันหมวด รวมทั้งหมวดแต่ละปีคิดเป็นร้อยละมากกว่า 80 ตรงกันข้ามสินเชื่อ OUT – OUT มีเพียงไม่เกินร้อยละ 20 (ตารางที่ 1.28)

ตารางที่ 1.28
สรุปยอดคงค้างเงินให้สินเชื่อของกิจการวิเทศธนกิจ

แยก OUT-IN VS. OUT-OUT

หน่วย: ล้านบาท

ปี	OUT - OUT	สัดส่วน (ร้อยละ)	OUT - IN	สัดส่วน (ร้อยละ)	รวม	สัดส่วน
						(ร้อยละ)
2542	63,683	11.6	487,124	88.4	550,807	100
2543	44,132	10.2	386,980	89.8	431,112	100
2544	32,476	10.5	276,945	89.5	309,421	100
2545	34,236	14.1	208,772	85.9	243,009	100
2546	27,666	13.9	171,393	86.1	199,059	100
2547	29,228	16.0	153,180	84.0	182,408	100
2548	16,499	21.4	60,290	78.5	76,789	100
2549	42,684	82.5	9,070	18.5	51,754	100

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: ปี 2549 ข้อมูล มกราคม-มิถุนายน

จากสถิติปี 2548 พบว่า ธุรกิจที่ใช้สินเชื่อวิเทศธนกิจ เพื่อพัฒนากิจการสูง ได้แก่ ภาคการผลิต 24.0 พันล้านบาท การเป็นตัวกลางทางการเงิน 13.2 พันล้านบาท กิจการสาธารณูปโภค (การไฟฟ้า ก๊าซและการประปา) จำนวน 12.1 พันล้านบาท กิจการบริการ (การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม) 6,264 ล้านบาท เทียบกับยอดปล่อยสินเชื่อวิเทศธนกิจรวมทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 31.2, 17.2, 15.7 และ 8.1 ตามลำดับ

กิจกรรมที่ 7

1. วิเทศธนกิจประเภท OUT-OUT และ OUT-IN ได้ประกอบธุรคิจทางการเงินอย่างไรบ้าง

2. สินเชื่อวิเทศธนกิจได้แพร่หลายในประเทศไทยและได้ขยายกิจการเติบโตเนื่องจากมีปัจจัย สำคัญสนับสนุนบางประการ เช่น อัตราดอกเบี้ยต่ำ ส่วนเสริมการคุ้ยมเพื่อการลงทุน ฯลฯ แต่มีข้อพึงระวังหลายประการ เช่น

2.1 ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน

2.2 ปัญหาปัจจัยภายนอก

2.2.1 เศรษฐกิจโลกดีดดอย

2.2.2 ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ

2.2.3 ปัญหาทางการเมือง

2.2.4 ปัญหาเชื้อเพลิง

ให้นักศึกษาวิเคราะห์และวิจารณ์พอสังเขป

การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ

เมื่อผู้ส่งออกและผู้นำเข้าได้ดำเนินธุรกรรมการค้าเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว ขั้นตอนสำคัญต่อไปคือการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ ในทางปฏิบัติสามารถชำระได้หลายรูปแบบ เช่น เลดเตอร์อوفเครดิต เอกสารการค้าหลักหลายประเภท เช่น Document Against Payment (D/P) และ Document Against Acceptance (D/A) เป็นต้น ผู้ดำเนินธุรคิจระหว่างประเทศได้ชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศตามเงื่อนไขสัญญาและระยะเวลากำหนด โดยผ่านช่องทางระบบพาณิชย์ธุรกิจ หรือธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทตัวแทนต่างประเทศ ฯลฯ ก็ได้ การชำระค่าสินค้าจำแนกเป็นการชำระค่าสินค้าแยกตามสกุลเงิน การชำระค่าสินค้าแยกตามวิธีการชำระเงินและการชำระค่าสินค้าแยกตามองค์ประกอบของเงิน

โครงสร้างการชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ (ตารางที่ 1.29) การชำระค่าสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ใช้สกุลเงินคอลัมเบียสหรัฐอเมริกา สำหรับเงินสกุลอื่นๆ ซึ่งนิยมใช้ได้แก่

สกุลบาท เยน นาร์กเยอรมนี ปอนด์สเตอร์ลิง ยูโร คอลลาร์สิงคโปร์และสกุลเงินตราอื่นๆ ตามที่ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าได้ตกลงร่วมกัน

ตารางที่ 1.29

การชำระค่าสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกจำแนกตามสกุลเงิน

หน่วย: ร้อยละ

	2550	2549	2548	2547	2546
สินค้าเข้า					
คอลลาร์ สหรอ.	79.7	79.2	78.2	75.5	76.0
บาท	4.3	4.7	4.5	4.9	5.6
เยน	9.4	9.7	10.6	11.5	10.9
นาร์กเยอรมนี	-	-	-	-	-
ปอนด์สเตอร์ลิง	0.3	0.3	0.4	0.4	0.3
ยูโร	3.8	3.5	3.7	4.6	4.3
คอลลาร์สิงคโปร์	0.6	0.6	0.6	0.8	0.7
อื่นๆ	1.9	2.0	2.0	2.3	2.2
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
สินค้าออก					
คอลลาร์ สหรอ.	81.1	81.7	81.6	81.7	84.4
บาท	6.5	6.9	6.9	6.3	5.0
เยน	6.0	6.1	6.4	6.5	5.9
นาร์กเยอรมนี	-	-	-	-	-
ปอนด์สเตอร์ลิง	0.5	0.4	0.4	0.4	0.3
ยูโร	3.4	2.8	2.6	3.1	2.7
คอลลาร์สิงคโปร์	0.5	0.4	0.5	0.5	0.3
อื่นๆ	2.0	1.7	1.6	1.5	1.4
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา: กรมศุลกากร (ประมาณผลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย)

หมายเหตุ:

- ปี 2540 – 2546 ได้จากแบบรายงาน บ.ต.1 (รายงานการส่งออกที่มูลค่าครั้งละเกินกว่า 20,000 คอลลาร์ สหรอ.) 2547 ถึงปัจจุบันได้รับจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลัง

นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์โครงสร้างการชำระค่าสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกแยกตามองค์ประกอบของเงิน พบว่ามีนิยมใช้การซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อการชำระหนี้การค้าระหว่างประเทศเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมาคือการถอนบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ (ตารางที่ 1.30) นอกจากนี้ผู้ประกอบการธุรกิจการค้าระหว่างประเทศยังนิยมใช้วิธีจ่ายชำระเป็นเงินบาทผ่านบัญชีผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศและกู้เงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์เป็นด้าน

ตารางที่ 1.30
โครงสร้างการชำระหนี้ค่าสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออก
จำแนกตามองค์ประกอบของเงิน

หน่วย: ร้อยละ

	2550	2549	2548	2547	2546
การชำระค่าสินค้าเข้า					
ซื้อเงินตราต่างประเทศ	74.5	70.5	71.0	69.9	74.3
จ่ายชำระเป็นเงินบาทผ่านบัญชี	2.7	6.0	5.7	5.8	5.3
กู้เงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์	0.7	0.7	0.5	0.8	0.3
ถอนบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ	22.1	22.8	22.8	23.5	20.1
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
การชำระค่าสินค้าออก					
ขายเงินตราต่างประเทศ	68.8	63.9	63.6	64.3	68.8
รับชำระเป็นเงินบาทผ่านบัญชี	4.9	7.6	7.1	6.5	5.3
ผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศ	25.8	28.0	28.8	28.8	25.3
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

ที่มา: กรมศุลกากร (ประมาณผลโดยธนาคารแห่งประเทศไทย)

หมายเหตุ: ปี 2546 ได้จากแบบรายงาน ธ.ต. 30 และ ธ.ต. 40 และ ตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นไป ได้มีการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการส่งรายงานจากแบบ ธ.ต. ส่งรายงาน Data Set ชุดต่างๆทางอิเล็กทรอนิกส์

กิจกรรมที่ 8

1. การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ ผู้นำเข้าและผู้ส่งออกนิยมใช้เงินตราสกุลใดบ้าง และ สัดส่วนคิดเป็นร้อยละในแต่ละปีเป็นสกุลเงินตราอะไร
2. เมื่อจำแนกการชำระค่าสินค้านำเข้าและส่งออกตามประเภทองค์ประกอบของเงิน การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ สามด้านโดยนิยมใช้วิธีใด อธิบายพอเข้าใจ

สรุป

การวิเคราะห์เศรษฐกิจของประเทศไทย มีเครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจสำคัญหลายตัว ที่บ่งชี้ทิศทางการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยในอนาคตว่าจะเป็นไปในทิศทางบวกหรือลบ

เครื่องชี้ภาวะเศรษฐกิจสำคัญประการหนึ่ง ได้แก่ พลิตกันท์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) เป็นมูลค่ารวมของสินค้าและบริการขั้นสุดท้ายที่ผลิตขึ้นในประเทศไทยในรอบระยะเวลาหนึ่งปีก่อนหักค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินคงที่ที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการขั้นสุดท้าย ใช้วัดขนาดของเศรษฐกิจและกิจกรรมเศรษฐกิจด้านการผลิต รายได้และรายจ่าย ซึ่งมีรูปแบบจำลองดังนี้ :-

$$GDP = C + I + G + (X - M)$$

การพัฒนาเศรษฐกิจไทยให้เติบโต ควบคู่กับความมีเสถียรภาพ จำเป็นต้องบริหารองค์ประกอบของจีดีพีให้สมดุล ได้แก่ การบริโภครวมทั้งประเทศ (C) การลงทุน (I) ภาครัฐบาล (G) และภาคธุรกิจระหว่างประเทศ (X - M)

เศรษฐกิจไทยปี 2551 มีอัตราการขยายตัวเพียงร้อยละ 3.6 ต่ำกว่าเป้าหมาย (ร้อยละ 4.3 – 5) เนื่องจากมีปัจจัยลบสำคัญ ๆ เช่น เศรษฐกิจโลกชะลอตัว ความไม่สงบทางการเมืองภายในประเทศ กำลังซื้อประชาชนในประเทศลดลง เนื่องจากราคายาน้ำมันและเชื้อเพลิงสูงขึ้น ขณะที่การส่งออกไทยลดตัวในไตรมาสสุดท้ายปี 2551 เนื่องจากประเทศคู่ค้าลดการนำเข้าและเศรษฐกิจโลกลดคลอน

แนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี 2552 จะหดตัวรุนแรง อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจต่ำกว่าเป้าหมายหรืออาจติดลบ สาเหตุสำคัญคือเศรษฐกิจโลกลดคลอน การส่งออกไทยลดลง ความวุ่นวาย

ภายในเกี่ยวกับทางการเมืองของไทยทำให้นักท่องเที่ยวลดลงและธุรกิจบริการหดตัว อัตราเงินเฟ้อสูงขึ้น การลงทุนลดลงเนื่องจากกำลังซื้อเพื่อการอุปโภค บริโภคภายในประเทศไทยลดลง

ปี 2553 คาดหมายว่า เศรษฐกิจโลกเริ่มฟื้นตัวคืนและเศรษฐกิจไทยจะปรับตัวคืน การส่งออก การลงทุนระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น การจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น

โครงสร้างสินค้าออกไทยส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุตสาหกรรม สินค้าเกษตรและเกษตรกรรม แปรรูป สินค้าประมงเป็นต้น มีข้อน่าสังเกตว่าสินค้าออกไทยพึ่งพาต่อสุคัญนำเข้าจากต่างประเทศ ก่อนร้อยละ 50 สินค้านำเข้าที่สำคัญคือ สินค้าวัตถุคุณภาพดี สำเร็จรูป เพื่อนำมาผลิตสินค้าและบริการส่งออก สินค้านำเข้ามูลค่าสูงแต่ละปี คือ สินค้าประเภทเครื่องจักร อุปกรณ์และส่วนประกอบ สินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้าเทคโนโลยีสูง เป็นต้น ประเทศคู่ค้าสำคัญของไทย เช่น กลุ่มเอเปค เขตการค้าเสรีอาเซียน สาธารณรัฐจีน การค้าเสรีอเมริกาเนื้อ กลุ่มประเทศอาเซียน สาธารณรัฐเชียนา และญี่ปุ่น

การค้าระหว่างประเทศไทยกับกลุ่มเอเปค มีมูลค่าการค้าระหว่างประเทศมากถึงร้อยละ 20.1 เอเปคมีความสำคัญ คือ ผลผลิตด้านการค้าและการลงทุนของเอเปค มีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของโลก เอเปคเป็นตลาดขนาดใหญ่มีประชากรมากกว่า 2,500 ล้านคน ปี 2540 – 2551 ไทยเกินดุลการค้าเอเปคมาโดยตลอด ยกเว้นปี 2540 และ 2548 ไทยขาดดุลการค้าเอเปค

เขตการค้าเสรีอาเซียน ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบ คือ

- ประเทศไทยเกินดุลการค้าอาเซียนมาโดยตลอด ทำให้เงินตราต่างประเทศสกุลต่างๆ จำนวนมากหลังไห้เดินเข้าประเทศไทย
- ประเทศไทยเป็นแหล่งคึงคุณภาพที่ต้องเที่ยวและการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน
- การลดหย่อนอัตรากำมภาษีสำหรับอาเซียนกระตุ้นการลงทุนและการบริโภคเพิ่มขึ้น เป็นต้น

สาธารณรัฐจีน การรวมตัวเป็น EU (15) และ EU (27) ได้เสริมสร้างความแข็งแกร่งสำหรับอาเซียน สาธารณรัฐจีนประสบความเข้มงวด กฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศรุนแรง สาธารณรัฐจีนได้เข้มงวดสินค้าส่งออกประเภทอาหาร การเกษตร ปศุสัตว์ ประมง ฯลฯ ดังนั้น สินค้าส่งออกไปจำหน่ายสาธารณรัฐจีน ต้องได้มาตรฐาน ถูกสุขอนามัยและปฏิบัติตามกฎระเบียบ EU

นอกจากนี้ สาธารณรัฐจีนมีมาตรการอื่นๆ เช่น การตัดสิทธิ GSP สินค้าส่งออก ประเทศไทยถูกตัดสิทธิ GSP สินค้าส่งออกรวม 9 กลุ่ม เช่น สินค้าประมง พืชผักและผลไม้ อาหารปรุงแต่ง

ผลิตภัณฑ์พลาสติกและยาง เสื้อผ้าสำเร็จรูป รองเท้าและรองเท้าไม้ประดับ เครื่องประดับ ของเด็กเล่นและเบ็ดเตล็ด เป็นต้น

สิ่งที่น่ากังวลจากการแรก สินค้ามันสำปะหลังไทยได้รับผลกระทบจากการกำหนด quota การนำเข้าของสหภาพยุโรป ขณะเดียวกันสหภาพยุโรปได้จัดสรร quota ให้เพิ่มพิเศษให้กับรัสเซีย และยูเครน ผู้ผลิตธัญพืชรายใหญ่และราคากูก ทำให้สหภาพยุโรปลดปริมาณนำเข้ามันสำปะหลัง จากประเทศไทย ประมาณสุดท้าย ดุลการค้าไทยกับสหภาพยุโรปปี 2540 – 2551 เกินดุลมาโดยตลอด ปี 2551 อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกติดลบเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อน เป็นสัญญาณประเทศไทยสำคัญที่เตือนให้ประเทศไทยเร่งการบริหารการตลาดต่างประเทศ และเตรียมถูกทางหลักเลี่ยงปัญหาการขาดดุลค่าการค้าไทยกับสหภาพยุโรปในอนาคต

การค้าเสรีอเมริกาหนือหรือนาฟต้า สินค้าส่งออกสำคัญคือเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องเสียง อุปกรณ์และส่วนประกอบอาหารและเครื่องดื่ม ขณะเดียวกัน ยางและผลิตภัณฑ์เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่ง และทองคำ เป็นต้น

สินค้าเข้าได้แก่ เครื่องเสียง วีดีโอ อุปกรณ์และส่วนประกอบ หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่นๆ พลาสติกและผลิตภัณฑ์เคมีภัณฑ์ เครื่องบินและอุปกรณ์การบิน เครื่องมือเครื่องใช้กับวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลิตภัณฑ์เหล็กและเหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์โลหะ เครื่องเพชร พลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เป็นต้น

ดุลการค้าไทยกับนาฟต้า ปี 2540 – 2551 เกินดุลมาโดยตลอด แต่มีข้อพึงระวังคือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้านำเข้าของไทยสูงมากถึงร้อยละ 16.41 ปี 2551 ขณะที่อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกติดลบ 0.27

การค้าไทยกับกลุ่มอาเซียน (ASEM) ประเทศไทยได้ร่วมมืออาเซียนหลายด้าน เช่น ร่วมวางแผนการอำนวยความสะดวกด้านการค้า และส่งเสริมการลงทุนในกลุ่มอาเซียน โดยมีวัตถุประสงค์ เช่น

- ลดอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี
- ส่งเสริมโอกาสทางการค้าระหว่างภูมิภาคเอเชีย – ยุโรป
- สนับสนุนการดำเนินการในเวทีการเจรจาสองฝ่ายและหลายฝ่าย

สินค้าออกไทยส่งไปจำหน่ายอาเซียน เช่น สินค้าอุตสาหกรรม สินค้าเกษตรกรรม และเกษตรกรรมแปรรูปที่ใช้เทคโนโลยีสูงและทักษะเครื่องใช้ไฟฟ้าอุปกรณ์และส่วนประกอบ ยางพาราและผลิตภัณฑ์ที่บิน เม็ดพลาสติกและผลิตภัณฑ์ฯลฯ และอื่นๆ ซึ่งมีสัดส่วนเกือบร้อยละ

40 ของมูลค่าการส่งออกไปยังอาเซน สินค้านำเข้า ได้แก่ เหล็กและเหล็กกล้า เชือเพลิงส่วนประกอบ และอุปกรณ์รวมทั้ง โครงสร้างและตัวถัง และสินค้าอื่น ๆ

คุณการค้าไทยกับอาเซน ส่วนใหญ่ประเทศไทยขาดดุลการค้าอาเซน มีปี 2550 ไทยเกินดุล การค้าอาเซน 88 พันล้านบาท แต่ปี 2551 ไทยขาดดุลการค้ามูลค่า 79 พันล้านบาท สาเหตุจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าการนำเข้าและส่งออกคิดเป็นร้อยละ 15.1 และ 9.3 ตามลำดับ

สหรัฐอเมริกา เป็นตลาดส่งออกสินค้ารายใหญ่ของไทย ปีหนึ่ง ๆ มูลค่าการส่งออกเฉลี่ยประมาณร้อยละ 20 ของมูลค่าการส่งออกไทยทั้งหมด สินค้าส่งออกไทยไปยังสหรัฐอเมริกาที่สำคัญคือ สินค้าเกษตรและเกษตรประรูป อาหารทะเลและป้องและแปรรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป ผลิตภัณฑ์ยาง เป็นต้น ในปี 2551 ประเทศไทยส่งออกอาหารทะเลและป้องและแปรรูปมีมูลค่าสูงถึง 49.4 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นจากปี 2550 ร้อยละ 66.4 สินค้านำเข้าจากสหรัฐอเมริกาเฉลี่ยปีหนึ่ง ๆ ประมาณร้อยละ 10 – 12 ของมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งประเทศ สินค้าเข้าที่สำคัญคือ เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลิตภัณฑ์โลหะ เหล็กและเหล็กกล้า เครื่องจักรในอุตสาหกรรม เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ และสินค้าอื่น ๆ

คุณการค้า ไทยยังคงเกินดุลการค้าตลาดสหรัฐอเมริกาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2547 – 2551 อย่างไรก็ได้การค้ากับสหรัฐอเมริกามีอุปสรรคและปัญหาหลายประการที่ผู้ส่งออกพึงตระหนัก ได้แก่

การกีดกันทางการค้าของสหรัฐอเมริกาหลายรูปแบบ เช่น การกำหนดมาตรฐานสินค้า ส่งออกแตกต่างจากบรรทัดฐานการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ มาตรฐานด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพิเศษ

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปิดคลากสินค้า

ค่าธรรมเนียมศุลกากรและค่าธรรมเนียม

การอนุญาตนำเข้าสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

การออกกฎหมาย Helms – Burton Act และ Section 301 อันเป็นนโยบายการค้าแต่เพียงฝ่ายเดียว และได้นำมาใช้เป็นเครื่องมือในการปิดกั้นประเทศคู่ค้าไม่ให้มีทางเลือก ยกเว้นการเจรจาต่อรองทางการค้าซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนเงื่อนไขซึ่งกำหนดขึ้นมาโดยสหรัฐอเมริกาเท่านั้น เป็นต้น

ญี่ปุ่น เป็นตลาดส่งออกสินค้าไทยอันดับต้นๆ ปี 2551 มีมูลค่าการค้าคิดเป็นร้อยละ 15 ในแต่ละปีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกรวมค่อนข้างสูง เช่นปี 2547 – 2551 มีอัตราการขยายตัวเปรียบเทียบกับปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 17.87 3.47 0.21 และ 5.84 ตามลำดับ

สินค้าออกไทยไปยังญี่ปุ่น ปี 2551 มีอัตราการขยายตัวสูง ได้แก่ อาหารกระป่องแปรรูป พลาสติกและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์บางคิดเป็นร้อยละ 100.03 50.23 และ 10.51 ตามลำดับ

สินค้านำเข้า ปี 2547 – 2551 ไทยนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี โดยมีอัตราการขยายตัวเปรียบเทียบกับปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 16.18 – 5.84 0.22 และ 12.58 (ปี 2551) สินค้านำเข้าที่สำคัญ เช่น เครื่องจักร ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เครื่องใช้ในอุตสาหกรรม เหล็กและเหล็กกล้า ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบรวมทั้ง โครงรถและตัวถัง ผลิตภัณฑ์โลหะ พลาสติกและผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

คุณการค้า ไทยเกินคุณการค้าญี่ปุ่นมาต่อหนึบตั้งแต่ปี 2547 – 2551 สำหรับปี 2551 ไทยเกินคุณการค้าญี่ปุ่นถึง 450.7 พันล้านบาท สาเหตุจากมูลค่าการส่งออกขยายตัวเพิ่มขึ้น 5.8 มูลค่าสินค้าออกที่เพิ่มขึ้นคืออาหารกระป่องแปรรูป สินแร่โลหะอื่นๆ และเศษโลหะ เป็นต้น

วิเทศธนกิจ หมายถึง กิจการเกี่ยวกับทรัพย์สินต่างประเทศ

กิจการวิเทศธนกิจ หมายถึง กิจการของธนาคารที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบการกิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ กิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศไทยหรือธุรกิจวิเทศธนกิจอื่น วิเทศธนกิจไทยมีชื่อย่อว่า BIBFs

ประเภทกิจการวิเทศธนกิจจำแนกเป็น

1. กิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในต่างประเทศ (OUT – OUT)
2. กิจการวิเทศธนกิจเพื่อการให้กู้ยืมในประเทศไทย (OUT – IN)
3. ประเภทธุรกิจวิเทศธนกิจ จำแนกเป็น
 - 3.1 การเป็นที่ปรึกษาในการซื้อขายและควบคุมกิจการ
 - 3.2 การให้บริการข่าวสาร ข้อมูลการเงินและเศรษฐกิจทั่วไป
 - 3.3 การเป็นที่ปรึกษาการเงิน
 - 3.4 การจัดทำหน่วยตราสารแสดงสิทธิชนิดออกจำหน่ายต่างประเทศ
 - 3.5 จัดทำและวิเคราะห์โครงการลงทุน
4. ประเภทธุรกิจวิเทศธนกิจอื่น ประกอบธุรกิจ
 - 4.1 การซื้อขายเงินปริวรรตต่างประเทศที่ไม่ใช่เงินบาท
 - 4.2 อาวัล การรับรองหรือการค้ำประกันหนี้ด้วยที่เป็นเงินตราต่างประเทศ
 - 4.3 การจัดทำเงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ

4.4 การเปิดเดตเตอร์อฟเครดิต การรับซื้อสินค้าหรือเรียกเก็บเงินตามเดตเตอร์อฟเครดิต เป็นต้น

สินเชื่อวิทยุกิจจำแนกเป็นประเภท OUT – IN และ OUT – OUT ในสัดส่วนประมาณ ร้อยละ 80 : 20

สินเชื่อวิทยุกิจได้นำมาใช้พัฒนาภาคการผลิต กิจการสาธารณูปโภค (การไฟฟ้า ก๊าซ และประปา) กิจการบริการ (การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม) และอื่น ๆ ปีหนึ่งฯ จำนวนหลายพันล้านบาท เช่นปี 2548 มีจำนวนถึง 76.7 พันล้านบาท เป็นต้น

การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศ ในทางปฏิบัติผู้ประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศสามารถชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศได้หลากหลายรูปแบบ เช่น เดตเตอร์อฟเครดิต Document Against Payment (D/P) Document Against Acceptance (D/A) พานิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E – Commerce) บริการธนาคารพาณิชย์

การชำระค่าสินค้าจำแนกเป็น

- การชำระค่าสินค้าแยกตามสกุลเงิน
- การชำระค่าสินค้าแยกตามองค์ประกอบของเงิน

การชำระค่าสินค้านำเข้าและสินค้าส่งออกส่วนใหญ่นิยมใช้สกุลเงินคอลลาร์สหรัฐอเมริกา สำหรับเงินสกุลอื่น ๆ ซึ่งนิยมใช้ได้แก่ สกุลบาท เยน นาร์กเยอรมนี ปอนสเตร์ลิง ยูโร คอลลาร์ สิงคโปร์และสกุลเงินตราอื่นๆ ตามข้อตกลงร่วมระหว่างผู้ส่งออกและผู้นำเข้า

การชำระค่าสินค้าระหว่างประเทศนิยมใช้การซื้อเงินตราต่างประเทศเพื่อการชำระหนี้ การค้าระหว่างประเทศเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การถอนบัญชีเงินฝากเงินตราต่างประเทศ นอกจากนี้ผู้ประกอบธุรกิจการค้าระหว่างประเทศบางนิยมใช้วิธีจ่ายเป็นเงินบาท ผ่านบัญชีผู้มีถิ่นฐานในต่างประเทศและถูกเงินตราต่างประเทศจากธนาคารพาณิชย์ เป็นต้น

แบบฝึกหัด

1. เศรษฐศาสตร์นักการให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องซึ่งภาวะเศรษฐกิจ ให้นักศึกษาอธิบายผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) คืออะไร เป็นเครื่องซึ่งภาวะเศรษฐกิจประการหนึ่งได้อย่างไร
2. เศรษฐกิจไทยปัจจุบันและเศรษฐกิจปีที่ผ่านๆ มา จะลดตัว มีนักวิชาการคาดหมายระบุว่าสาเหตุมาจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ นักศึกษาเข้าใจว่าอย่างไร อธิบายพอดีๆ
3. โครงสร้างสินค้าออกไทยเพิ่งพิจฉัตถุคิดทุนและวัสดุคิดทุนสำเร็จรูปนำเข้าจากต่างประเทศในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 50 และผลักดันให้ญี่ปุ่นค้าการนำเข้าเพิ่มขึ้น (เพื่อนำเข้าวัสดุคิดการผลิต) ให้นักศึกษาวิเคราะห์ โครงสร้างสินค้าออกและนำเข้าสินค้าไทยขาดความสมดุลหรือไม่มีปัญหาอย่างไร
4. การค้าไทยกับต่างประเทศได้เผชิญกับปัญหาหลายประการ เช่น ตลาดสหภาพยุโรป ตลาดสหรัฐอเมริกา เป็นต้น ให้นักศึกษาอธิบายสาเหตุและเสนอแนะแนวทางหลักเดี่ยงปัญหาดังกล่าว
5. สินเชื่อวิเทศชนกิจมีบทบาทช่วยพัฒนาเศรษฐกิจไทย แต่มีข้อพึงระวัง เช่น
 - 5.1 การกู้เงินมาลงทุนไม่คุ้มกับความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ
 - 5.2 ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยเปลี่ยนแปลง
 - 5.3 ความเสี่ยงด้านดันทุน เช่น ค่าบริการเชื้อเพลิงฯลฯให้นักศึกษาวิเคราะห์ วิจารณ์ ผลดีผลเสียอย่างไร
6. การชำระหนี้ค่าสินค้าระหว่างประเทศ นิยมใช้เงินตราต่างประเทศสกุลคงคลาร์สหราชอาณาจักร อังกฤษ และสกุลหลักอื่นๆ เช่น ปอนด์สเตอร์ลิง นาร์กเยอร์นี ยูโร เป็นต้น กรณีอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศผันผวนรุนแรง ล้านักศึกษาเป็นนักธุรกิจจะทำอย่างไรเพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการค้าระหว่างประเทศ